15

K893
H532

ספר

חזוק אמונה

אשר חבל רבי יצחק בר אברהם זכרונו לברכה

אשר כבר נדפס באלטארף ע"י הארון יואן

כרישטופר וואגנזייל:

ועתה נדפס מחדש בכרך קטן כדי לזכות את הרבים

ומלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים:

באמשטרדם

בשנת · כי אז אהפוך אל עמים שפה ברורה לקרא

כלם בשם ה' לעבדו שכם אחד לפ"ק:

נכתב ספר הזה על ידי

דקונטי קלנכים שנה זעג'

156893

ועתה אחל לכתוב החלק
השני מספרי :

שהוא בהוראת ביטול מאמרי כותבי הא״ג כאשר יעדתי בהקדמתי וראוי שתדע אתה המעיין שהעתקתי רוב אלה המאמרים מהעתקה המעתיק האחרון שימון בודיני אשר העתיק הביבליא לנוצרים בזמנינו זה ר״ל בשנת אלף וחמש מאות ושבעים ושתים למניינם והוא היותר צודקת מהעתקת המעתיקים אשר לפניו :

הצעה

אמר המחבר ידוע ומפורסם לכל שהנוצרים אומרים שהא״ג הוא תורה חדשה נתונה להם מישו הנוצרי אבל אנחנו לא מצינו בשום מקום באון גליון שיאמר שנתן ישו תורה חדשה אמנם מצינו ההפך שהוא בעצמו צוה לשמור המצות הכתובים בתורת משה ואומר עליה שהיא נצחית קיימת לעד לעולם ושאי אפשר לה להבטל בשום זמן מהזמנים כאשר בארנו בפ׳ י״ט וכן כל הראיות שהנוצרים מביאי׳ לדבריהם בזה הענין כבר בטלנום בראיות אמיתיות בפרק י״ש וכ׳ וכ״ד וכ״ט ול׳ מהחלק הראשון מזה הספר וידוע ג״כ שא״ג נכתב בימי הקיסר קוסטנטין לאחר ש״שנה למיתת ישו כאשר בארנו בפרק ב׳

מהחלק הא' א"כ אחר שהתורה הקדושה לפי דעתם לא היתה כתובה
עדיין בימי ישו איך היה נותן להם וכן החכם ירונימוס המערציק
בהקדמתו על ספרי הא"ג כתב שמרקוס ולוקס כתבו דברים אשר
שמעו מאחרים ונראה שכוונתו בזה המאמר היא להודיע שאנ—ין
השניים כתבו הא"ג אחרי זמן רב למיתת ישו לפי שלא היו עדיין
בעולם בזמן ישו לפיכך גם עדותן מסופקת ואינה אמיתית אחרי
שהם מעידים בדברים שלא ראו בעיניהם ולא ידעו בידיעה נאמנה
רק לשמוע אוזן לבד והראייה האמיתית ע"ז הענין שכותבי ספרי =
הא"ג קצתם סותרים דברי קצתם ואינם מסכימים זה עם זר—ה
בדבריהם בהרבה מקומות וענינים מצורף לזה שדבריהם אינם
מתפרשים עם דברי הנביאים ע"ה ברוב מקומות ואפילו הפסוקים
שהם מביאים לראיות לדבריהם ולאמונתם כותבים אותם בחלוף
ממה שהם כתובים בדברי הנביאים וכן בהפך הכוונה שנאמר—ו
עליה במקומו כאשר בארנו קצת בפרקים הקודמים ובפרט בפרק
מ"ה מהחלק הא' ויתבארו קצתם ג"כ בזה החלק הב' כל דבר ודבר
במקומו: וכל זה מורה שא"ג שקיראים אות ו' הנוצרים תורת ישו
אינה תורה אלקית כדבריהם אלא היא הנהגת מאנשים רקים
ופוחזים שלא היו בקיאים בספרי הקדש ובכוונת הפסוקים א"כ
נראה מזה שאין האמתאתם וכי שקר נחלו מאבותם:

מטיאוש

מטיאוש

א׳ פרק

א׳ בהתחלתו כתב סיפור ייחוס ישו הנוצרי ומייחס
את יוסף בעלה של מרים לשלמה בן דוד ומסיים היחוס
באמרו אליהוד הוליד את אליעזר אליעזר הוליד את
מתן מתן הוליד את יעקוב הוליד את יוסף בעל מרים
אשר נולד ממנה ישו הנקרא משיח כלל הדורות
מאברהם עד דוד יד״ דורות ומדוד עד גלות בבל יד׳
דורות ומגלות בבל עד משיח יד׳ דורות עכ״ל : אבל
בלוקש׳ בסוף פג״ מציע שכתב ייחוס ישו באופן אחר
בלתי מסכים למה שכתוב במטיאוש כי הוא מייחס את
יוסף בעלה של מרים לנתן בן דוד ואומר כי ישו בן יוסף
בן עלי בן מתת בן לוי בן מלכים וכו׳ ונמצא כפי סיפור
מטיאוש מאברהם אבינו עד ישו הנוצרי מב״ דורות
אבל כפי סיפור לוקאש תמצא כו׳ דורות וכן תמצא
כאן במטיאש טעות מפורסמת בתוך ייחוסי בית דוד
כי כתב שם יולם הוליד את עוזיהו הרי חסר ג׳ דורות
שהם אחזיה יואש אמציה כאשר תראה באר היטב
בד״ה א׳ סימן ג׳ וכן בסדר הספורים בד״ה ב׳ סמן כ״ב
תמצא כן ; ונ״ל כי בכוונה חסר ג׳ אלו הדורות כדי

י׳ היה לחלק לג׳ פעמים י״ד דורות כי ג״פ יד הוא מ״ב
דורות: ושני היחוסים המשובשים ההם אינם אלא
ליוסף ולא לישו כי הם אומרי שמעולם לא ידע יוסף את
מרים לא קודם לירת ישו ולא אח״כ ולפי זה אין יחוס
יוסף מועיל לישו כלום ויחוס מרים גל׳ בלתי נודע אצלם
אך לשוא טרחו כותבו היוחסים ההם כי צללו במים
אדירים והעלו חרס בידם וכבר ראיתי לקצת הכמי —
הנוצרים שמשיבים לזאת הקושיא באמרם כי לוקש אינו
סותר דברי מטיאוש אלא שניהם מודיעים יחוס אחד כי
שניהם כתבו את זרובבל בן שאלתיאל ואם אינם
מסכימים בקצת השמות הזה לפי שזה מפורסם וידוע
באנשי יחוס ומעלה מהעברים שיש להם בב׳ ובג׳ —
שמות כמו שלמה ידידיה עזיהו עזרי יהויכין וכנזרה •
ע״כ דבריהם: אבל תשובתם זאת מבוארת הבטול לפי
שכתב את נתן אחיו של שלמה ואם שניהם זכרו ביחוסם
את זרובבל בן שאלתיאל תראה שאינו מכוון במספר
הדורות כי לפי מספר מטיאוש מדוד עד זרובבל יה
דורות ולפי סיפור לוקאש מדוד עד זרובבל כ״ג דורות
וכן מאברהם אבינו עד ישו נוצרי לפי ספור מטיאש מ״ב
דורות ואם היו שניהם מספרים בחלוף שני ותב יחוס
אחד היו הדורות בשוים במספר אחד: מצורף לזה

שלא

שלא מצינו בב׳ ול״ב שמות בכולם רק בקצתם הלא תראה
מאברהם אבינו עד דהמע״ה׳ לא נשתנו שמות הדורות
וגם לא נתחלף מספרם בספירי שניהם וקצת מחכמי -
הנוצרי בראותם בטול התשובה הזאת בדו מלבם תשובה
אחרת והיא זאת שמתיא״ס הודיע ייחוס יוסף אבל לוקש
הודיע ייחוס מרים שהיתה ג״כ מזרע דוד ונתן בנו והתחיל
לייחסה בשם יוסף בעלה לפי שהבעל עם אשתו במדרגת
גוף אחד כדכתיב בראשית ב׳ ודבק באשתו והיו לבשר
אחד כן כתב מרטין צהוויץ בספר דיאלוגו שלו בדף
קנ״ג אחר שבטל התשובה הקודמת גם בזאת התשובה
מבואר בטולה לכל מי שיעיין בלוקש פ ג כי שם מודיע
בבירור כי לוקאש לא כיון אלא להודיע ייחוס ישו מיוסף
ולפי דעתם שאומרים שייחסו מאמו היה לו לכתוב ישו
בן מרים בן עלי בן מתת וכו׳ ואז היה מודיע העניין
בבירור בלתי טעות: וזה היה הכרח ללוקש שלא לכתוב
כן. ומ״ש שהבעל עם אשתו במדרגת גוף אחד כדכתיב
ודבק באשתו והיו לבשר אחד זהו לענין אהבה והקורבה
לא לענין הייחוס כי אין להם שום עדות בשום מקום שיכתוב
ייחס האשה ע״ש בעלה וכדי שלא יהיה פתחון פה והוכחת
לנוצרים המשיבים זאת התשובה לא נזכר שם מרים באותו
פרק כלל.

ב פרק

ב פרק

א׳ פסוק כ״ב אומר שנולד ישו מבתולה לקיים הנה העלמה
הרה וילדת בן וקראת שמו עמנואל עכ״ל: דע לך אתה
המעיין כי כבר כתבתי בפרקים רבים מהחלק הא׳ מזה
הספר שמנה.ג הנוצרים בא״ז ובשאר ספרי שלהם להביא
ראיות לדבריה׳ ואמונתם מקצת פסוקי הנביאים אשר
אינם מורים על אמונתם כלל כאשר הם מביאים גם כן
בזה המקום פסוק לכן יתן יי לכם אות הנה העלמה הרה
וילדת בן ישעיה ז׳ אשר נאמר לאות לאחז מלך יהודה
שלא יפחד משני המלכים הבאים להלחם על ירושלים
והם מביאים לראייה להם להורות כי ישו נולד מבתולה
ואם היה זה הפסוק נאמר על ישו כפי סברתם הנשברה
מה אות היה זה לאחז דבר שיהיה ימים רבים אחר
מותו יותר מת״ק שנה ואיך יתחזק לבו של אחז בזו
האות אשר לא יהיה בימיו: וביאור הענין הנכון
והיאשם הוראות טעות הנוצרים בזה הענין תמצא
באריכות בפרק כ״א מהחלק הא׳ ע״כ לא ראיתי להכפיל
המאמרים כאן:

ג פרק

ג פרק

א' בסופו ויקח יוסף את אשתו ולא ידעה עד ילדה את בנה
הבכור ויקרא את שמו ישו עכ"ל: הנה מאמרו ולא ידעה
עד אשר ילדה נראה שאחר הלידה ידעה· ומאמרו את
בנה הבכור נראה כי היה לה בנים אחרים כי לא יקרא
אבכור אלא בצורף אחיו הנולדים אחריו והם יעקב יוסף —
שמעון ויהודה כאשר כתב מתיאוש סוף פרק י"ג וזה הדבר
סותר לאמונתם שמאמינים שלא ידע יוסף את מרים לא
קודם לדת ישו ולא אחרי כן וכן למה לא קרא שמו עמנואל
כאשר הועד עליו הנביא ישעיה לפי דעתם· כי זה השם שלוא
מצינו בשום מקום נבואה שיקרא כך למשיח:

ד פרק

ב פסוק י"ד ויקם יוסף ויקח את הנער ואת אמו בלילה וירד =
למצרים ויהי שם עד מות הורודוס כדי שיתקיים מאמר הש' ע"י
נביאיו וממצרים קראתי לבני עכ"ל: גם בזה הפסוק טעות
בנבואות כי זה הפסוק אמר הושע הנביא מפי השם על ישראל
כדכתיב שם י"א כי נער ישראל ואהבהו וממצרים קראתי לבני
והוא מה שכתוב בתורה שמות ד' ואמרת אל פרעה כה אמר יי' בני
בכורי ישראל ואומר אליך שלח את בני ויעבדני·

ה פרק

ה פרק

ב׳ פסוק ט״ז וישלח הורדוס ויהרוג את כל הילדים הנולדים משתי שנים ומטה בבית לחם ובכל גבוליה ואז נתקיים מאמר ירמיה הנביא ל׳א רחל מבכה על בניה מאנה להנחם על בניה כי איננו עכ״ל : גם מזה הפסוק מביאים ראיה לדבריהם בלתי הבנ־ת כוונת הנביא כמנהגם בשאר הפסוקים · והנה טעותם מבוארת מהפסוקים הסמוכים אחריו כדכתיב ושבו מארץ אויב · ואחר כך כתיב ושבו בנים לגבולם לפי שנראה בבירור מאלו הפסוקים כי על הגולים לארץ אויב הכתוב מדבר ולא על הנהרגים : והגולים הם עשרת השבטים הנקראים בכלל בשם אפרים מפני שמלכם הראשון ירבעם היה מאפרים שהוא מבני רחל : ואם היתה הכוונה לפי סברתם הנבואה על ילדי בית לחם יהודה הנהרגים למה תבכה רחל עליהם והם אינם בניה רק בני לאה והיה לה לבכות · ובאור ענין הנבואה הזאת עם הוראות טעותם בזה הענין תמצא באריכות בפ׳ כ״ח מהחלק הא׳ :

ו פרק

ב בסופו ויבא וישב בעיר הנקראת נצרית כדי שיתקיים מה שנ׳ ע״י הנביאים שיקרא שמו נוצרי עכ״ל : גם בזה הזיבו שקר חזב מטיאוש ר׳ לא נמצא דבר זה בדברי הנביאים בשום מקום כלל :

ז פרק

ד בהתחלתו אז הורד ישו אל המדבר מהרוח כדי שינסה אותו השטן וכאשר צם מ׳ יום ומ׳ לילה וירעב אז קרב אליו השטן ויאמר לו אם בן אלקים אתה אמור לאבנים שיהיו לחם והוא השיב = ואמר כתוב כי לא על הלחם לבדו יחיה האדם כי על כל מוצא פי ײ יחיה האדם . ואז לקחו השטן והוליכו לעיר הקודש והעמידו על ראש תקרה בית המקדש ואמר לו אם בן אלקים אתה הפל עצמך לארץ למטה לפי שכתוב כי מלאכיו יצוה לך על כפים ישאונך פן תגוף באבן רגליך א״ל ישו אבל עוד כתוב לא תנסו את ײ אלקיכם ועוד לקחו השטן והגלהו אל הר גבוה מאד והראה לו כל ממלכות העולם וכבודם ויאמר לו את כל אלה אתן לך אם תקוד ותשתחוה לי ואז אמר לו ישו לשטן לך אחרי כתיב את ײ אלקיך תירא ואותו תעבוד עכ״ל : ותמצא אלו המאמרים גם בלוקש פ׳ ד בהתחלתו . הנה מכל אלו המאמרים יראה שישו לא היה אלוק כדבריהם כי איך השטן ינסה לאלקים ואיך לא יירא מבוראו בהיותו נברא מנבראיו ואיך יהיה מן האפשר ג״כ שהנברא יבריח ג״כ את בוראו ויוליכהו למקו׳ אשר ירצה על כרחו וזה הדבר לא יסבלהו השכל ולא דעת שום משכיל ואין זה כי אם דברי בדויים מלבם של אנשים רקים ופוחזים אשר אין להם זככה כלל :

פרק ז

ד׳ פסוק יג ויבא ישו וישב בכפר נחום הסמוך לים אשר בגבולות
זבולון ונפתלי כדי שיתקיים מה שנאמר ע״י ישעיה הנביא סימן
ט ארץ זבולון וארץ נפתלי דרך הים עבר הירדן גליל הגוים
עכ״ל: אתה המעיין עיין זה במקומו ותראה איך הוא מעוו[illegible]
דברי הנבואה שמזכיר קצת ממאמרי הפסוק ועוזב קצתם כדי
להעזר בדבר אשר הוא לא לעזר ולא להועיל לפי שכתוב שם כי
לא מועף לאשר מוצק לה בעת הראשון הקל ארצה זבולון
וארצה נפתלי והאחרון הכביד דרך הים עבר הירדן גליל
הגוים. והכתוב מדבר על עליית מלכות אשור על ארץ ישראל
והודיע אף על פי שהגלת פלאסר מלך אשור בעת הראשון הגלה
את ארץ זבולון וארץ נפתלי היתה הצרה ההיא נחשבת קלה
בעיני ישראל אבל האחרון הכביד והוא סנחריב כאשר עלה
על כל ערי יהודה הבצורות ויתפשם ולא נשארה רק ירושלים
לבדה ולפי שכבש מתחילת כל א״י לגבולותיה סביב לפיכך
הזכיר הים והירדן שהם מגבולות א״י והם ג״כ גבולות הגוים
שבא״י והוא אמרו גליל הגוים ר״ל גבול הגוים ר״ל כל גלילות
פלשתים. וכאשר בא להלחם לירושלים ויחן עליה אז בלילה
ההוא יצא מלאך יי ויך במחנה אשור קפ״ה אלף איש גבורי
חיל ואז העם ההולכים בחשך ר״ל יהודה ובנימן שהיו

בחושך

בתוך הצרות בבוא סנחריב על ירושלים ראו אור התשועה
גדולה במפלת מחנהו · כי התשועה נקראת אורה כמו ליהודים
היתה אורה אסתר ח ואז הרבית הגוי והוא בית ישראל ר״ל
הגדלת מעלתם בין הגוים · לא הגדלת השמחה כי שמחו לפניך
שמחה בב״ה כאשר נתנו שבח והודאה על הנס הגדול הזה כמו
שהיו שמחים כעת שחלקו שלל מחנה אשור וכמו שאנשי —
העולם שמחים בעת הקציר ומה שכתוב מלת לא באלף וקרי
בויו ר׳ל בוין כנגד ישראל ובא כנגד האויבים ואח״כ אמר כי את
עול סבלו ואת מטה שכמו ר׳ל של מלך אשור החתות כיום
מדין ר״ל כמו שחתת את עול מדין מעל צוארי ישראל במלחמות
גדעון שאף נפלו יחדיו בלילה אחת מכח השם הם וגבורתו
כי שם חרב איש ברעהו ונעשתה תשועה גדולה לישראל ·
ואחר כן אמר כי כל ר״ל שאר מלחמות סאון סואן ברעש :
ר״ל שלא תהיה זאת המלחמה כשאר מלחמות · כי כל שאר
לחמו הלוחמים ברעש ואז תהיינה שמלות מגוללות בדמים
אבל זאת המלחמה לא תהיה בה לא רעש ולא חרב ודמים
אלא נהייתה לשרפה מאכלת אש ר ל שהכה בה מלאך יי
ושרפו נשמותם בגופותם · ואמר אחר כך כי ילד יולד לנו בן
נתן לנו ותהי המשרה על שכמו על חזקיה מלך יהודה לפי
שבימיו נעשה נס התשועה הזאת לישראל : והנבואה הזאת
נאמרה בזמן מלכות אחז · והרצון בה שהנס הגדול הזה ר׳ל
מלפות

כפלת סנחריב יהיה בזכות הילד היולד לנו והבן אשר כבר
נתן לנו כי בהלוך אחז כבר היה חזקיה בנו בן ט׳ שנה וכ״ש
ויקרא שמו פלא יועץ אל גבור אבי עד שר שלום כבר פרשנו
באו הט״ב בפרק כ״א מהחלק הראשון :

ט פרק

ד פסוק י״ח : וכאשר והתהלך ישו על שפת הים הגליל וירא את שני
אחים את שמעון הכונה כיפה ואת אנדר אחיו שהיו משליכים
מכמורת בים כי היו דייגים ויאמר להם לכו אחרי אעשה אתכם
דייגי אנשים עכ״ל : וכן בלוקס פרק ה׳ פסוק י׳ אומר ויאמר ישו
לשמעון אל תירא כי מעתה תהיה מצודד אנשים עכ״ל : אתה המעיין
תראה איך יצא מפיו של ישו דבר אמת במקרה כי הודה שכל כוונתו
הוא לצודד אנשים כמו שצדו דגי הים : וכמו שהדגים הנאספים
במכמרת מיד מתים כן האנשים הנלכדים ברשתותם א״א להם
להיות חיים חיי הנפשיים כלל :

י פרק

ה׳ פסוק י״ז אל תחשבו שבאתי לבטל התורה או הנביאים לא באתי
לבטל כי אם לקיים אני אומר לכם כי אע״פ שיבוטלו השמים וארץ
מ״מ אפילו אות אחת או נקודה אחת מהתורה לא תבוטל אלא תקוים
ע״כ כל מי שיבטל אפילו מצוה אחת מן הקטנות וילמוד לאחרים

לעשות

לעשות כן הוא יקרא קטן במלכות שמים אבל מי שיעשה המצות
וילמד לאחרים לעשותן הוא יקרא גדול במלכות שמים עכ"ל :
וכן בלוקש פרק י"ו פסוק י"ז יותר קל שיחליפו השמים והארץ
משתפול אפילו נקודה אחת מהתורה עכ"ל · הנה אלו הדברים
הם הפך אמונתם ודבריהם שאומרים שתורת משה כבר בטלה
ובאה תורת ישו במקומה · ולפיכך בטלו מצות מילה וקבעו שמד
תחתיה וכן בטלו שביתת יום השבת ושובתים תחתיו ביום
הראשון וכן בטלו כלל המצות התוריות אשר חיובן נודע מן
התורה האלקית · זולת קצת מן העריות שנזהרין בהן ובקצתן
אינם נזהרים · וכן זולת קצת מצות שכליות כגון בכבוד אב ואם
ואהבת הריע ונתינת הצדקה ואזהרת גניבה וגזילה וניאוף
ושפיכות דמים וזולתן אשר השכל גוזר חיובם ואפילו הגוים
אשר היו מחוסרי דת קודם ביאת ישו היו נזהרים בשמירתם ·
וכבר הארכנו בזה הענין בפרק י"ט מהחלק הא'

יא פרק

ה' פסוק מ"ג : שמעתם מה שנאמר ואהבת את רעיך ותשנא את
שונאיך עכ"ל · והנך רואה שגם בזה הפסוק שקר העיד מטאוש כי
לא מצינו כתוב בתורה וגם לא בנביאים בשום מקום ותשנא את
שונאיך · אלא מצינו הפך כי כתיב שמות כ"ג כי תפגע שור אויבך
או חמורו תועה השב תשיבנו לו כי תראה חמור שונאך רובץ

תחת

תהוה כשאו וחזלת כעזוב לו עזוב תעזוב עמו וכן ויקרא י״ט לא
תשנא את אחיך בלבבך הוכח תוכיח את עמיתך ולא תשא עליו
חטא לא תקום ולא תטור את בני עמך ואהבת לרעך כמוך אני יי
וכן מצינו משלי כ״ד בנפול אויבך אל תשמח ובכשלו אל יגל לבך.
וכן שם כ״ה אם רעב שונאך האכילהו לחם ואם צמא השקהו
מ׳ב ___ :

יב פרק

ח׳ פסוק י״ט : ויבא חכם אחד ויאמר לישו אני אלך אחריך לכל
מקום אשר תלך ויאמר ישו אליו לשועלים יש המירות ולעופות
השמים יש קינים אבל אני בן אדם אין לי מקום להשים ארש
ראשי עכ״ל : ונמצא זה ג״כ בלוקש פרקט׳ פסוק נ״ז. גם זה
המאמר סותר אמונתם שמאמינים שהוא אלקים. ואם היה
הוא אלקים כדבריהם למה היה קורא עצמו בן אדם ואחר
שהוא מעיד על עצמו שהוא בן אדם ואין ראוי לבטוח בו .
כדכתיב תהילים קמ״ו אל תבטחו בנדיבים בבן אדם. ובירמיה
י״ז כה אמר יי ארור הגבר אשר יבטח באדם וגו וכן אם הוא
אלקים כדבריהם למה אמר שאין לו מקום והלא כל העולם
שלו הוא כדכתיב תהילים כ״ד ליי הארץ ומלואה תבל ויושבי בה .

יג פסוק

י פסוק ל״ד : אל תחשבו שבאתי לשלוה שלום בארץ לא באתי

רק לשלוח הרב וכן באתי להפריד בן מאביו ובת מאמה וכלה מחמותה עכ"ל. ותמצא זה העניין עד בלוקש פ' יב פסוק נ"א הנך רואה כמ"ש שלא בא לשלוח שלום בארץ רק לשלוח חרב הודיע שלא היה משיח. כי על המשיח המקווה נאמר — בזכריה ט' ודבר שלום לגוים וגו'. ועל הזמן ההוא הכתוב — אומר ישעיה ב לא ישא גוי אל גוי חרב וגו' וכן מיכה ד' לא ישא גוי אל גוי חרב וגו' וכן מ"ש להפריד בן מאביו וכו' הורה ג"כ שלא היה משיח כי בזמן המשיח המקווה יבא אליה הנביא אשר נאמר עליו והשיב לב אבות על בנים ולב בנים על אבותם מלאכי בסופו.

יד פרק

י' פסוק מ' אמר ישו לי"ב שלוחיו מי שמקבל אתכם מקבל אותי ומי שמקבל אותי מקבל אותו אשר שלחני עכ"ל: הנה הנוצרי' מזה המאמר מאמינים שישו עם שלוחיו דמיון אחד. ואחר שהם כבר מאמינים על השילוש שהוא אחד יתחייב שיאמינו כמו כן על הישו שהוא אחד וכיוצא בזה העניין תמצא ביאן פר' י' פסוק ל"ה ע"ש

טו פרק

י"א פסוק י"ג אמר ישו כל הנביאים והתורה נבאו עד יוחנן ואם

תרצו לקבלו הוא אליהו אשר היה עתיד לבא עכ״ל: וכן בלוקש פרק י״ו פסוק ט״ז אמר ישו התורה והנביאים עד יוחנן וגומר. וכ״ש שכל הנביאים והתורה עד יוחנן נבאו כוונתו בזה המאמר שהתורה והנבואות לא היו נצחיות רק זמניות עד זמן יוחנן שהיה בזמנו של ישו: והנה ישו עצמו סותר את דבריו זאת הדעת כדכתיב במתיאוש פרק ה׳ פסוק י״ז במ״ש אל תחשבו שבאתי לבטל התורה והנביאים וגו׳ וכבר ביארנו סתירת זאת הדעת בפרק י״ט מהחלק הא׳ מזה הספר: וכן הנבואות אשר לא נתקיימו עדיין ועתידות להתקיים בזמן ימות המשיח האמיתי סותרות זאת הדעת כמו קבוץ עשרת השבטים ומלחמות גוג ומגוג ובקיעת הר הזתים וזולתם מהנבואות אשר אזכרנו בפ׳ ז׳ מהחלק הא׳. ומ״ש על יוחנן שהוא אליהו אשר היה עתיד לבא תמצא סתירתו ביאן פרק א׳ פסוק כ״א במ״ש שאלו ליוחנן אם אתה אליהו ויאמר אינני אליהו ועוד שאלוהו אם אתה נביא ואמר אינני נביא. וכבר בארנו ענין זאת הסתירה בפר׳ ל״ט מחלק הא׳:

טז פרק

י״ב פסוק ל״ב כי שידבר דבר כנגד בן אדם יכופר לו אבל כי שידבר נגד רוח הקדש לא יכופר לו לא בעולם הזה ולא בעולם הבא עכ״ל: ותמצא זה המאמר ג״כ בלוקש פרק י״ב

פסוק

פסוק י׳ הנה בזה המאמר מש׳יאש ולוקש שניהם הוכיחו כי ישו הוא בן אדם ולא אלקים: וכן הוכיחו בבירור שאין הבן ורוח הקדש אחד: א״כ אין הג׳ אחד כפי אמונתם הבדויה בלבבם כאשר זה ידוע למבינים:

יז פרק

י״ג פסוק נ״ה כותב אמרו היהודים בעבור ישו והלא הוא בן חרש עצים והלא שם אמו מרים ושם אחיו יעקב ויוסף ושמעון ויהודה ואחיותיו הלא הן כלן אצלינו ותמצא זה ג״כ במרקוש פרק ו׳ פסוק ג׳ הנה גם זה הדבר סותר לאמונתם שמאמינים שלא ידע יוסף את מרים לא קודם לידת ישו ולא לאחר כן א״כ ממי נולדו אלו האחים ואחיות:

יח פרק

ט״ו מהתחלתו עד סוף פסוק כ״א כאשר האשימו הפרושים את תלמידיו שאכלו בלי נטילת ידים א״ל בסוף דבריו מה שנכנס בפי אדם אינו מטמא אותו אלא היוצא מפיו • וכן תמצא זה הענין במרקוש פ״ז מהתחלתו עד פסוק כ״ד: גם בזה הבל יפצה פיהו בבלי דעת מילין יכביר: כ״א היה הדבר הזה אמת שהנכנס בפי אדם לא יטמאהו א״כ למה השם הזהיר בתורה שלא לאכול הטמאים באמרו ויקרא י״א ולא

תטמאו בהם ונטמאתם בם׳ וכן לא תטמאו את נפשותיכם
אשר נראה מזה שהמאכל הטמא מטמא את הגוף ואת הנפש
וא״כ מי הוא זה ואיזהו אשר מלאו לבו לסתור את דבר־־יו
ולגזור אומר הפך מאמרו ולהתיר את אשר אסרו ואם לא
היה מטמא המאכל הטמא הנכנס בפי אדם למה האפוסטלי
אסרו הנחנקים והדם והנה אדם הראשון לא חטא בשום
פעולה כ״א באכילה וידוע כי אפילו יין ושכר שיכנסו בפי
האדם יותר מדי יטמאוהו כאשר הועד מנוח ולוט׳ וכאשר
יצאו מפי האדם דברי אלקים חיים והלול והודאות לו ית׳
ודברי חכמה ומוסר ושאר דברי ההכרחיים לחיי האדם
לא יטמאוהו ח״ו וכבר הארכנו בענין זה בפרק ט״ו מחלק הא
מזה הספר׳ וכן למה הנוצרים עוד היום אינם אוכלים
בלא נטילת ידים׳ ואינם מתנהגים בזה במנהג ישו
והלמ״דיו׳ ותמצא כיוצא בזה הענין בלוקש פר״א פס׳ ל״ז

יט פרק

י״ט פסוק ט״ז בא איש אחד ואמר לישו המלמד הטוב מה
אעשה מהמעשים הטובים כדי שיהיה לי חיים הנצחיים
והשיב לו ישו למה אתה קורא אותי טוב אלא אל אחד׳ ואם
תרצה התשועה הנפשות שמור המצוות לא תרצח לא
תנאף ולא תגנוב ולא תענה עדות שקר כבד את אביך
ואת

ואת אמך ואהבת לרעך כמוך עוד אמר אם תרצה להיות תמים
לך מכור את נחלתך ותן צדקה לעניים וכו׳ וכן תמצא במרקש
פרק י׳ פסוק כ״א ובלוקש פרק י״ח פסוק כ״ב כתיב כל מה שיש
לך מכור ופזר לעניים וכו הנך רואה כי מה שאמר למה אתה
קורא אותי טוב אין טוב אלא אל אחד בזה המאמר הוכיח
שהוא אינו אלקים כאשר הם מאמינים· וכן מ״ש אם תרצה
התשועה נפשית שמור המצות וזו הוכחה שא״א להושיע -
בלתי שמירת מצות תורת משה: ומ״ש במטיאש לך מכור
נחלתך ותן צדקה לעניים ובמרקוש ובלוקש כל מה שיש לך
מכור ופזר לעניים זה הדבר סותר יסוד דתם ·כי הם אומרים
שע״כ נתחדשו דתי ישו להיות קלות השמירה ובטלה תורת
משה להיותה כבידה במצותיה עד כי אין שום אדם שיוכל
לשמור אותה כהוגן כדכתיב באקטא אפוסטולורום פרק
ט״ו מהתחלתו עד פסוק י״ב וכן כתב פויל לגלטי פרק ג׳ פסוק
י״ב והנה תורת ישו גוזרת לתת נחלתו וכל מה שיש לו לעניים
אבל תורת משה גוזרת לתת מעשר לבד מתבואה הנחלה
ונשארת לבעליה הנחלה כולה עם ט׳ חלקים תבואה · וזה
הענין מורה שתורת משה אינה כבידה במצותיה כדבריהם
אבל היא באה לתועלת גופותינו ונפשותינו כאשר בארנו
בפרק י״ט מחלק הא׳ מזה הספר וכיוצא בזה הענין תמצא
בלוקש פרק ו׳ פסוק כ״ז ע״ש :

כ פרק

כ פרק

כ׳ פסוק כ״ג אמר ישו לתלמידיו לשני בני זבדיאוש אב—
לתת לכם לשבת מימיני ובשמאלי אין ברשותי אלא לאותם
אשר הוכן להם מאבי עכ״ל : ותמצא זה המאמר ג״כ בלוקש
ובמרקוס פרק י׳ פסוק מ׳ הנה אחר שאין כח ורשות בידי
הבן לעשות רצונו אלא ביד האפלכדו א״כ מודיע ש—ין
האב והבן אחד כדבריהם ולזה יבושו הבוטחים בו:

כא פרק

כ׳ פסוק כ״ח אמר ישו לתלמידיו כאשר לאבא בן אדם שיעבדו לו
אבל בא לעבוד וגו׳ ותמצא זה המאמר ג״כ במרקוש פרק י׳ פ׳ מ״ה.
הנה ישו הודיע על עצמו שהוא אינו אלוק לב׳ סבות הא׳ שהוא
בן אדם והב׳ שהוא עובד ואינו נעבד וכמו בן הודיע ע—
—מו שלא היה ג״כ משיח לפי שעל המלך המשיח הכתוב—
אומר זכריה ט׳ ומשלו מים עד ים ומנהר עד אפסי ארץ וכן
בתהילים ע״ב וישתחוו לו כל מלכים כל גוים יעבדוהו : וכן
אמר דניאל ז׳ וכל שלטניא ליה יפלחון וישתמעון ·

כב פרק

כ״ג פסוק ל״ה אמר הרגתם את זכריה בן ברכיה בין האול—

והמזבח

ולכתב זה עכ"ל : גם בזה טעות מפורסם כי לא הרגו רק את זכריה בן יהוידע הכהן כאשר מבואר בד"ה ב' כ"ד והחכם הנוצרי שיכן בודני בהעתקתו שם בד"ה חשב לתקן זאת טעות באמרו שמשיחם קורא את זכריה זה בנו של ברכיה וזה השם הוא אחד משמותיו של יהוידע כי גם שם ברכיהו קוראים את יהוידע אביו עכ"ל : וזה לו לטעות כי לא מצינו בשום מקום שקרא את יהוידע הכהן בשם ברכיה בדברי ימים בודאי וכן אינו כן האפשר להיות זכריה בן יהוידע הכהן וזכריה בן ברכיה איש אחד · כי זכריה בן יהודע נהרג בימי יואש מלך יהודה קודם חורבן בית ראשון רנ"ד שנים אבל זכריה בן ברכיה התנבא בשנת שתים לדריוש הוא ארתחששתא בן אסתר והיא היתה שנת ע' לחורבן הבית הרי לך מהריגת זכריה בן יהוידע הכהן עד נבואת זכריה בן ברכיה רנ"ד שנים · א"כ שיכון בודני בתיקונו זה לא הועיל כלום כי הוא טעות אשר לא יוכל לתקן :

פרק כג

כו' פסוק ו ובהיות ישו בביתניאה בבית שמעון המצורע באה אליו אשה אחת ובידה כלי זכוכית עם מים יקרים והריקה המים על ראש ישו ובמרקוס פרק י"ד פסוק ג ובהיותו יושב בביתניאה בבית שמעון המצורע באה אשה אחת ובידה

כלי

כלי אלבסתר עם שמן שפיקנרדי יקר מאוד ותזוב חור בכלי
אלבשטר והריקה השמן על ראש ישו : ובלוקש פרק ז׳ פסוק ל״ז
אשה אחת הביאה כלי אלבסטר עם שמן ועמדה אחרי ישו־
אצל רגליו ומשחה רגליו בשמן · ועוד שם פסוק מ״ו אמר ישו
לשמעון בעל בית אתה אפילו בשמן זית לא משחת את ראשי
והיא משחה בשמן יקר את רגלי וכו׳ : וביאן פרק י״ב פסוק ג׳ מרים
לקחה נ׳ שקל פונט שמן שפיקנרדי יקר מאד ומשחה רגלי ישו
וכו׳ אתה המעיין ראה איך כותבי הא״ג בספרם ענין אחד אינם
מסכימים זה עם זה בדבריהם · ומזה נראה כי שקר בפיהם ·

כד פרק

כ״ו פסוק ל״ט · וכאשר עבר ישו מעט משם נפל על פניו ויתחנן ויאמר
אבי אם יהיה כן האפשר שיוסר זה הכוס ממני אבל לא כאשר
אני רוצה אלא כאשר אתה רוצה · ותמצא זה הדבר ג״כ במרקוש
י״ד פסוק ל״ה ובלוקש פרק כ״ב פסוק מ״א : גם זה הדבר הפך אמונתם
שהם מאמינים שישו הנוצרי ברצונו נתן לענוי ולצליבה בעדם
כדי לכפר על נפשותם · ואם היה רצונו בכך כדבריהם א״כ למה
היה מתנצב קודם שנתפס ומתחנן לאל שיעביר ויסיר הכוס
ממנו וכן אחר שנתפס צעק בקול גדול ואמר אלי אלי למה
עזבתני כדכתיב שם במטיאש פרק כ״ז פסוק מ״ו : וזה המאמר
הוכיח ג״כ שהאב והבן אינו אחד אחר שאין רצון הבן כרצון

האב

האב ודבר ראינו הענין בפר׳ כ״ו מהחלק הא׳ מזה הספר

כה פרק

כ״ז פסוק יג אז נתקיים מ״ש הנביא ויקלו שלשים כסף מחיר
המעריך אשר העריכו מבני ישראל ויתנו אותם על שדה היוצר
כאשר צוני יי עכ״ל: הנה גם פה שקר העיד כמ״ש על הכתוב
כמנהגו כפעם בפעם כי לא נמצא כן בזכריה י״א רק וישקלו
את שכרי שלשים כסף ויאמר יי אלי השליכהו אל היוצר וגו׳ וכן
מביא ראיה לאמונתו מזה הפסוק בלתי הבנת כוונת הנביא
בזו, והמאמר כמנהגו בשאר מאמרי הנבואה כאשר אמתת זה
הענין יתבאר היטב מהפסוקים הקודמים והמאחרים מזה
הפסוק כי כוונת הנבואה בזאת הפ׳ היא להודיע איך יהיו בני
יהודה הנהגים מאת הש״י כל ימי משך זמן בית שני החורבן
וקרא אנשי בית שני צאן ההרגה כי נתונים הם להרוג ביד
שונאיהם בשעוברים על מצות יי ומ״ש שם ואקח לי שני מקלות
לאחד קראתי נעם ולאחד קראתי חובלים לקיחת המקלות
אינה כפשוטה אבל היא משל נבואיי והמשיל המנהיגים
למקלות לפי שדרך הרועה את צאן במקל שבידו ואמר כי לרעות
את ישראל לקח ב׳ מקלות לרמוז בזה כי הנהגתם לא יהיה בענין
אחד רק ינהיגם לפי מעשיהם: ומ״ש לאחד קראתי נועם וגומר
ונועם הוא משל לנשיאות זרובבל ונחמיה שהיו מבית דוד · וחובלים

הוא

היא נשל למלכות בני השמונאי שנלכו מעצמם ולא היה להם
משפט המלוכה לפי שלא היו מזרע דהע"ה ונקראו חובלים כי
השוו . כמו מחבלים כרמים שיר השירים ב ולפיכך היו
עושים מדה כנגד מדה שהכשיל הק' בה עליהם את עבדיה'
והם הורדוס ובניו ומלכו תחתם וכלי רועה אולי רמז למרדות
העבדים שהם הורדוס ובניו ובני שמלכו עד חרבן הבית אכן
מה שאמר ואכחיד את שלשת הרועים בירח אחד הנביאים
נקראו גם כן רועים לפי שמנהג הרועה להיות תחת ידו רועים
קטנים: ואלו הם חגי זכריה ומלאכי שנבאו בזמן אחד ר"ל
בתחלת ימי בית שני ובירח אחד מתו שלשתן ואחריהן לא היתה
נבואה בישראל לפי שלא קבלו ישראל תוכחות הכחידם השם
בעונותיהם של ישראל: והוא אמרו ותקצר נפשי בהם ר"ל בישראל
לפי שגם נפשם קצה בי: ומ"ש ואומר לא ארעה אתכם וגו' ר"ל
שאחר פטירת ג' הרועים האלה אמרתי להסתיר פני בכם ולא
ראיתי יעוד להציל אתכם מהצרות הבאות עליכם בעונותיכם
וזהו אמרתי המתה תמות והנכחדת תכחד והנשארות תאכלנה
אשה בשר רעותה ברעב: ומ"ש ואקח את מקלי את נועם ואגדע
אותו להפיר את בריתי וגומר זה משל לפליטת זורובבל ונחמיה
אז נכרתה האהבה והופר הברית אשר היתה ביניהם ובין מלכי
פרס שהיו מולכים אז על כל העמים ומ"ש ואומר אליהם אם טוב
בעיניכם הבו שכרי ואם לא חדלו דברי הוא שאמר אליהם ע"י
הנביאים

הנה אים הרצון בו כאלו אמר אם טוב בעיניכם ללכת בדרכי יי
לכו ואם לאו חדלו וטעם הבו שכרי הוא כאלו אמר כיון שאתם
רוצה אתכם הבו שכרי ר"ל קיימו מצותי והוא יהיה שכרי על כל
הטובות אשר עשיתי לכם וכ"ש ואם לא חדלו ר"ל אם תחדלו
מלקיים מצותי גם אני לא ארעה אתכם ולא אשיב לכם · וכן מצינו
שאמר הקבה ליחזקאל הנביא ב' אם ישמעו ואם יחדלו והיא כדרך
החיים והמות נתתי לפניך דברים ל וישקלו את שכרי שלשים
כסף גם זה המאמר אינו כפשוטו רק היא משל נבואיי על שלשים
צדיקים מקיימי מצות הש"י שנמצאו בהם באותו הדור אחרי
פטירת זרובבל ונחמיה ומה שהמשיל הצדיקים לכסף הוא מד'
כוסף להיותם נפשותם נכספות תמיד לחצרות בית יי והוא
אמרו ואקחה שלשים הכסף ואשליך אותו בית יי אל היוצר ר"ל שכן
היה נראה לו במראה הנבואה שהוא היה לוקח הכסף בצווי הש"י
ומשליכו בבית יי אל היוצר : והיוצר כמו האוצר כי אותיות
אהוי מתחלפות · ופי' שומר האוצר הרצון בזה שאלו השלשים
צדיקים לבדם יהיו נשמרים מהצרות הנזכרות ר"ל מדבר
וחרב ורעב המיועדות לבא על רשעי הדור ההוא לפי שיהיו
יושבים בסתר עליון ובצל שדי יתלונן והרי הם כאלו נשמרים
במשמרת בית יי ובאוצרותיו וכ"ש אל היוצר אדר היקר אל זה
המשך עצמו ואחר עמו ר"ל אל היוצר אל אדר היקר והוא שם
הנוי לבית יי כאשר בא' אחר כך באמרו ואשליך אותו בית יי

אל

אל היוצר ופי אשר יקרתי מעליהם נכבדתי בעצמי וסדרתי
מעליהם לרוע מעשיהם : ונ״ש ואגדע את מקלי השני את חובלי
זה כשל לעקרת מלכות הכהנים שנעקרה מלכותם בזמן
שהופרה האהבה והאחוה ביניהם בזמן הורקנוס ואריסתובלוס
אחיו ואז נחלקו בני יהודה ובנימן עם הנלוים אליהם כשאר
שבטי ישראל לשני מחלוקת והמחלוקת היתה סבה לענין דרוש
מכוונם . וכ״ש קח לך בלי רועה אוילי הוא משל למלכות הורדוס
ובניו המשילהו הכתוב לרועה שוטה לפי שהיה רחב אזן ומקבל
לשון הרע עד שהרג את אשתו ובניו על לא חמס בכפיהם דק
רכילות המלשינים וכתיב משלי י״ד פתי יאמין לכל דבר וכן
שפך דם נקי לרוב בישראל . ויו״ד אוילי כיו״ד אכזרי : וכ״ש הוי
רעי האליל עוזבי הצאן זהו אגריפס שהלך לרומי והעלה ארץ
אספסיאנוס וטיטוס בן אשתו על ירשלים ולבסוף קצף עליו
אספסיאנוס ויכת אותו ואת מונבז בנו לפי הרב ג׳ שנים ומחצה
קודם חרבן הבית ומסבת השנאה שנתעוררה בין אגריפס
המלך ובין הרשעים שרי הפריצים נחרב הבית כאשר נתבאר
ביוסיפון זהו פירוש הנבואה הזאת לפי כוונת הקצור . ואחרי
הודיע אלקים אותך את כל זאת תראה כי אין שום סיוע לדברי
הנוצרים מפסוק וישקלו את שכרי שלשים כסף לפי שהוא אינו
כפשוטו אלא משל גבואיי כשאר משלי גבואה כאשר ביארנו ועם
ההשלמה אפילו היה הפסוק כפשוטו לפי סברת הנוצרים עכ״ז
אין

אין להם לפרש זה הפסוק על דמי מכירת ישו הנצרי ומחירו
לפי דעת הטיאוש אחר שאין בזאת הנבואה דמי מכר או קנין
ומחיר רק שכר והוא השכר אשר בארצו : מצורף לזה אחר
שהנביא אמר לישראל בציוי הש״י הבו שכרי והם ביד שקליו
את שכרי שלשים כסף ויתנו ליד הנביא זה הדבר מורה שעשו
כן במצות ״ אם כן המעשה ההוא יחשב להם לצדקה ולזכות
אבל מכירת ישו לפי דבריהם היא עון פלילי ; ואחר שהוא
עון פלילי אין יצוה השם לעשות עבירה שהיא המכירה
ואת הדעת הנבערה לא יקבלה דעת שום משכיל :

כו פרק

כ׳ז פסוק מ׳ו ויהי בשעה התשיעית קרא ישו בקול גדול
באמרו אלי אלי למה עזבתני ותמצא זה המאמר גם במרקוש
פרק ט׳ו פסוק ל׳ד׳ הנה גם פה הודיע שהוא לא היה אלוק אלא
היה כשאר בני אדם הקוראים לאל בעת צרתם ·

כז פרק

כ״ח פסוק י״ח אמר ישו לתלמידיו נתנה לי הממשלה כלה על
השמים ועל הארץ · והנה גם פה הודיע שהוא לא היה
אלוק כי כי שממשלתו נתונה לו מאחר אינו אלוק אבל
הבורא לו לבדו הממלכה והממשלה והוא הנותן ובלעדי

הקנ׳

מקבל המכשלה מאחר · ואם יאמר הנוצרי שאביו נותן לו המכשלה ולא אחר נשיב לו אם כן יהיו שנים ר״ל האחד נותן והאחד מקבל אבל הם אומרים שהאב והבן אחד : ע״כ דברי מטיאוש :

מרקוש

כה פרק

ב׳ פסוק כ״ה אמר ישו לפרושים הלא קראתם מה עשה דוד בהיותו רעב הוא ואנשים אשר אתו אשר בא לבית יי בזמן אביתר הכהן גדול ואכל לחם הפנים ויתן גם לאנשים אשר היו אתו מהלחם ההוא אשר היה אסור לאכול לשום אדם זולת לכהנים לבדם עכ״ל · ותמצא זה המאמר גם כן במטיאוש פרק י״ב פסוק ג׳ ובלוקש פרק ו׳ פסוק ג׳ הנך רואה שגם מרקוש עם חבריו טעה : כי זה הענין היה בזמן אחימלך הכהן ולא בזמן אביתר כדכתיב בשמואל א׳ כ״א ויבא דוד נבה אל אחימלך הכהן וגו׳ אבל אביתר היה בנו של אחימלך כדכתיב שם כ״ב וימלט בן אחד לאחימלך בן אחיטוב ושמו אביתר וגו · ואז בא דוד לבדו אל אחימלך ולא היה שום אדם אתו כדכתיב שם מדוע אתה לבדך ואין איש אחד · ומ״ש דוד

לאחימלך

לאחיכלך ואת הנערים ידעתי אל מקום פלוני אלמוני אמר כן להעבירו בדברים כפי צורך שעה וכן אמר שם המלך צוני דבר. וכמוהו שמואל כ"ז על נגב יהודה ועל נגב הירחמאלי ועל נגב הקני כאשר זה הענין יתבאר הטיב למעיינים במקומו בספר שמואל א׳

כט׳ פרק

ג פסוק לא׳ ויבאו אחיו ואמו ובעמדם בחוץ שלחו אליו לקרוא לו והמון העם היו יושבים סביבותיו ויאמרו אליו הנה אמך ואחיך בחוץ דורשים אותך והשיב להם באמרו מי אמי ואחי ויבט כנגד תלמידיו היושבים סביביו ויאמר הנה אלה אמי ואחי העושה רצון האל הוא אחי ואחותי ואמי ע״כ: ותמצא זה הענין גם כן במטיאש סוף פרק יב ובלוקש פרק ח׳ פסוק יט הנך רואה מזה המאמר שאמו ואחיו בראותם שהוא מסית ומדיח המתאים בעם לא רצו להכנס לבית ההוא אלא שלחו לקרוא לחוץ כדי לכנוע המעשה ההוא והוא לא שמע בקולם ולא רצה לצאת אליהם כאשר גם הם לא שמעו בקולו. והראייה על זה מה שכתוב ביאן פרק ז׳ פסוק ה׳ כי גם אחיו לא היו מאמינים בו:

ל פרק

יא׳ פסוק יב ויהי בבקר כאשר יצא ישו מבית ניא וירעב וירא

מרחוק

נרחוק תאנה ועליה עלים ויבא ללקוט תאנים ואחרי בואו אליה
לא מצא תאנים כי אם עלים בלבד לפי שלא היה אז זמן תאנים
ויען ישו ויאמר אליה שלא יאכלו עוד ממך פרי לעולם עד ע״כ •
ונמצא זה הענין גם כן במטיאוש פרק כ״א פסוק י״ח הנה גם זה
המאמר מוכיח בבירור שלא אלקים הוא ושאפילו רוח אלקים
אין בו ולא היה בו כי אם היה הוא אלקים כפי דבריהם או אם אפילו
היה בו רוח אלקים איך לא היה יודע שאין תאנים בתאנה קודם
בואו אצלה ובפרט שלא היה אז זמן תאנים אפילו הדיוט שבאנשי
לא היה הולך אל התאנה להובישה בחנם וללא תועלת והיה לו
לגזור על האילן שיתהפך לתאנים לתועלתו ולהשביע רעבונו
אם היה כח בידו לשנות הטבעים כרצונו כפי מה שמאמינים
הנמשכים אחריו : זאת הטענה הטענתי לנוצרי אחד והשיב לי
בוודאי אין זה כפשוטו אבל צריך כונה כמו שאתם יהודים
אומרים כוונות עוד היום על הפסוקים מתורה ומנביאים כן
אנו אומרים שזה המאמר צריך כוונה והכונה היא שישו לא
הלך מעולם לתאנה רק אמר הכל דרך משל על ישראל שנמשלו
לתאנה כמו שנאמר בדברי הנביאים בכמה מקומות וגם
נמשלו לגפן כמו שנאמר גפן ממצרים תסיע ור״ל בא לישראל
כמו שהועד מדברי הנביאים וישראל לא רצו לקבלו בעבור
שלא היה להם פרי ר״ל חכמים : וכשראה שלא רצו לקבלו
קילל אותם ואמר תאנה לא יאכלו עוד ממך פרי לעולם ר״ל

שלא

שלא ימצאו בישראל עוד שום חכם אחד ע"כ: והשבתי לו על זה א"א להיות הכוונה שאתם מכוונים זה המאמר וא־ז הכוונה היא נגד דברי הנביאים · כי בימים האלה בזמן המשיח ירבה הדעה והנבואה על כל בשר כמו שנאמר בנבואת יואל ב׳ וידעתם כי בקרב ישראל אני ואני יי׳ אלוקיכם ואין עוד ולא יבושו עמי לעולם והיה אחרי כן אשפוך את רוחי על כל בשר ונבאו בניכם ובנותיכם וגו · וכן בהרבה מקומות אבל אתם אומרים להפך שישו המשיח לפי דבריכם הבדויים לא מצא כלל חכם בישראל אם כן בוודאי הכל שקר מה שאתם בודים מלבכם ע"כ:

לא פרק

י"ג פסוק ל"ב אמר ישו לתלמידיו אותו היום והשעה אין מי שידע לא המלאכים שבשמים ולא הבן אלא האב לבדו עכ"ל· אתה המעיין תראה איך הוכיח כאן בבירור שהבן אינו אלוק כיון שאינו יודע עתידות: ע"כ דברי

מרקוש:

לוקש

לב׳ פרק

א׳ פסוק כ״ו אומר שבא המלאך גבריאל שליח מהאל למרים בעודה בתולה מאורשה מיוסף שהיה מבית דוד ובישר לה שתהר ותלד בן ותקרא את שמו ישו וכן הבן יהא קדש ויקרא בן אלקים וכן יתן לו האל כסא דוד אביו וימלוך על בית יעקב עד עולם ולא יהיה קץ למלכותו עכ״ל: הנה תראה שזה המאמר אינו מסכים עם שאר מאמרי הא״ג אבל הם סותרים זה את זה · ושני דברים הסותרים לא יצדקו יחד אלא אם יצדק האחד יכזב האחר ור״ל אם היה זה המאמר של לוקש אמת שהתה למרים בתולה מבושרת מהמלאך שתלד בן קדוש אשר יקרא שמו בן אלקים וכו׳ אם כן למה היא ובניה ר״ל אמו של ישו ואחיו לא היו מקשיבים לקולו ולהוראותיו והיה להם ראוי לשבת בראש העם הנקבצים לשמוע את דבריו אבל הם לא רצו אפילו להכנס לבית ההוא אשר היה בו מסית הפתאים אלא שלחו לקראו לחוץ למנעו מן המעשה ההוא כאשר זה נודע מדברי ישו עצמו כדכתיב במרקוש פרק ג׳ פסוק ל״א: וכן למה אחיו לא היו מאמינים בו כדכתיב ביואן פרק ז׳ פסוק ה ולמה מרים אמם לא אמרה שאמינו בו ולא הגידה להם מה שהיה מבושרת

עליו מהמלאך קודם ההריון לפי דברי לוקש וכן למה צוה המלאך לקרוא שמו ישו אחר שהיה מיועד מפי השם ע"י ישעיה הנביא לקרא שמו עמנואל לפי מה שכתוב משיאוש פרק א' פסוק כ"ב : ולמה לא נתן האל לו את כסא דוד כאשר הבטיח המלאך לאמו כי לא ישב על כסא דוד ולא משל בישראל כלל כאשר ביארנו בפרק כ"א מהחלק הא' מזה הספר ואיך יקרא דוד אביו של ישו אחר שלא נולד ישו מיוסף שהיה מבית דוד לפי דעתם כאשר בארנו בפרק א' בהחלק הא' מזה הספר וכן מ"ש שלא יהיה קץ למלכותו הנה מצינו שפויל סותר זה המאמר בכתבו הראשון לקורינטי פרק ט"ו מפסוק כ"ד עד כ"ט באמרו כי בזמן העתיד ישיב ישו המלכות אל האל אביו וגם עצמו יהיה נתן אליו והנך רואה שזה הפ מורה שמלכות ישו לא תהיה נצחית רק זמנית כי כאשר ישיב המלכות לאביו אז יהיה קץ למלכותו אפילו לפי דעתם ואמונתם ואחר אשר הוכחנו כדבריהם שישו והיה קץ למלכותו אבל האל אין קץ למלכותו אפילו לפי דעתם אם כן יתחייב שהאב והבן אינם אחד :

לג · פרק

ב' פסוק ו' ויהי בהיותם שם בבית לחם וימלאו ימיה ללדת ותלד את הבכור וכו' הנה מזה המאמר נראה בבירור

שמדים

שמרים ילדה את ישו אחר שמלאו ימיה ללדת כשאר
היולדות מתשעה חדשים : וכן מציט שם בפרק הראשון
פסוק ל"ט שמרים אחרי שהרתה הלכה לבית אלישבע
קרובתה ותשב עמה ג׳ חדשים ואחר כך שבה אל ביתה
ותמצא שהקלנדר שלהם אינם מסכימים בזה הענין עם
כותבי הא"ג אלא קיבעים יום הריונה של מרים בח׳ לטברא
הנקרא בלשונם דיצימבר ויום לידתו של ישו בכ"ה בו אם
כן לפי דעת כותבי הקאלנדר אין בין ההריון ללידה רק י"ז
ימים ; ומה שאומרים קצת מהנוצרים שבח׳ דיצימבר
הוא יום הריון אמה של מרים בב־למרים בתה א"כ היה
להם לנוצרים לקרוא אותו יום הריונה של אם מרים ולא
הריונה של מרים ועוד למה יזכירו הנוצרים הריונה אמה
של מרים שהיה בדרך הטבע ולא יזכרו הריונה של מרים
שהיה בדרך פלא לפי דעתם המשובשת :

לד· פרק

ב׳ פסוק ל"ג והיו אביו ואמו תמהים על הנאמרים עליו עוד
שם פסוק כ"ב וישאר הנער בירושלים ויולדיו לא ידעו ושם
פסוק כ"ח ותאמר אמו אליו אתה הנער מה זאת עשית
לנו הנה אביך ואני בכאב לב בקשנוך עכ"ל : וכן שם פ"ד
פסוק כ"ב כתיב שאמרו בעבורו והלא הוא בן יוסף : ובי׳ אן
פרק

פרק א׳ פסוק מ״ב כתיב מצאנו את ישו בן יוסף מנצרת ושם פרק ד׳ פסוק מ״כ והלא הוא ישו בן יוסף אשר אנחנו מכירים את אביו ואת אמו ע״כ : הנך רואה שגם אלו המאמרים עומדים כנגדם והורסים פנת אמונתם שמאמינים שנולד בלא אב :

לה פרק

ג׳ פסוק כ״ג מתחיל לכתוב ייחוס יוסף לנתן בן דוד והוא סותר למה שנמצא כתוב במטיאוש פרק א׳ כי יחוס פה ישו בן יוסף בן עלי בן מתת בן לוי בן מלכיה. וכו׳ אבל במטיאוש מייחס את יוסף בעלה של מרים לשלמה בן דוד ומסיים הייחוס באמרו אליהוד הוליד את אלעזר אלעזר את מתן מתן הוליד את יעקב יעקב הוליד יוסף בעל של מרים אשר נולד ממנה ישו וכולי ונמצא שם כפי ספור מטיאוש מאברהם אבינו עד ישו הנוצרי מ״ב דורות ׃ אבל פה כפי סיפור לוקש תמצא כ״ו דורות : וכבר הארכנו בעניני אלה הסתירות במטיאוש פרק א׳ ע״ש : ויש לשאול מהם איזה יוסף היה בעלה של מרים אם יוסף בן עלי בן מתת בן לוי כדברי לוקש או יוסף בן יעקב בן מתן בן אלעזר כדברי מטיאוש ואם תאמין לדברי לוקש תכזיב עדות מטיאוש וכן להיפך וכן תמצא שלוקש מתחיל הייחוס באמרו שישו בנו של יוסף בן עלי וגו׳ ומסיים באמרו בן אנוש בן שת בן אדם בן האל אם כן נראה מדבריו שלפי כך

נקרא

נקרא ישו בפיהם בן אלקים שנולד כאדם שהיה של האד־
ויצורכפיו כאשר זה ידוע למעיינים הטוב בדבריו :

לו׳ פרק

ד׳ פסוק י״ז ויתנו לו לישו ספר ישעיה הנביא ויפתח הספר
וימצא המקום שהיה נתוב בו רוח יי עלי יען משח אותי
לבשר ענוים שלחני להבוש לנשברי לב לקרוא לשבוים דרור
ולעורים ראיית עינים ולנשברים פקח קוח לקרוא שנת רצון
לוי ויסגור הספר ויתן לנערו ואחר כך התחיל לומר אליהם
היום הזה נתקיים הכתוב באזניכם עכ׳ל : הנה תראה איך
הנוצרים טועים גם בזה המאמר כי מזכיר הפסוקים בחילוף
מה שכתוב בישעיה ס״א כי אוסיף לעזר אמונתו ולעורים
ראיית עינים מה שאינו כתוב שם בישעיה ׳ ולא הזכיר —
המאמרים אשר כנגדם כגון ויום נקם לאלקינו לנחם כל
אבלים לשום לאבלי ציון לתת להם פאר תחת אפר שמן
ששון תחת אבל מעטה תהלה תחת רוח כהה עד סוף הפרשה
ההיא אשר מהם נראה בבירור כי אלה הפסוקים לא נאמרו
על ישו כלל אלא הנביא ישעיה אמרם על עצמו ואמרו משח
יי אותי הרצון בו בחר ומנה וכמוהו ומשח לנביא תחתיך
מלכים א׳ י״ט וכן אל תגעו במשיחי תהילים ק״ה והרצון -
בזה שה״שי מנהו ושלחו לבשר באלה הנחמות את בני ישרא׳

העתידים

העתידים להיות בגלות זמן ארוך שלא יתיאשו מן הגאולה
במצאם אלה הנחמות כתובות מפי יי ע״י נביאיו וקרא בני
הגלות ענוים ונשברי לב שבוים ואסורים ואבילי ציון כי כן
שמם באמת כאשר אמות זה הענין מבואר בפרשה ההוא וכן
בפ׳ הסבוכה אליה מלמעלה ומלמטה באר היטב :

לז׳ פרק

ו׳ פסוק כ״ז אהבו את אויביכם ועשו טובה לשונאיכם ברכו את
המקללים אתכם והתפללו בעד החומסים אתכם למכה אותך
על הלחי האחת תן לו גם השנית והלוקח מלבושך החיצוני
אל תמנע ממנו גם הפנימי וכו׳ ותמצא זה הענין ג״כ במשיא
פרק ה׳ פסוק ל״ט · וזאת המצוה לא ראיתי שום נוצרי שיקיים
אותה כי אפילו ישו עצמו לא היה מתנהג ככה שהיה מלמד
לאחרים כי הנה מצינו ביאן פרק ח״י פסוק כ״ב כאשר הכוה
אותו איש אחד על הלחי לא נתן לא לחיו השנית אלא נתרעם
אפילו על הכאה האחת באמרו למה מכה אתה אותי וכן מצינו
באקטא אפוסטולורום פרק כ״ג פסוק ג׳ כאשר גזר הכהן להכות
את פויל על הלחי לא נתן לו לחיו שנית אלא קללו באמרו הא׳
יכה אותך וכולי והנה זה הדבר שכך כנגדם וסותר יסוד
דתם שאומרים שתורת ישו קלות השמירה והנה פייל שהיה
ארון ביתו של ישו ולא יכול לקיים מצותו א״כ שאר מאמיניו

איך יוכלו לקיים: ותמצא כיוצא בזה במשיאוש פ׳ יט׳ פ׳ כ״א ע״ש

לח׳ פרק

י״א פסוק ל״ו וישב ישו לסעוד אצל פרוש אחד ולא נטל ידיו קודם אכילה ויתמה אפרוש וישאלהו ע״ז והוא אמר אתם רוחצים קערות וכוסות מבחוץ אבל תוככם מלא מכל מיני הרעות אוי הסכלים הלא מי שעשה החיצונות הוא עשה גם התוכיות יותר טוב שתתנו צדקה מה שיש לכם והכל יהיה טהור לכם וגו׳ הנך רואה שאלו הדברים אין להם טעם ולא ריח והתמידו כן המאמינים בו ההולכים בעקבותיו למה רוחצים ידיהם כשיושבים לסעוד כי רק הראוי להם להתנהג כמנהגו ותמצא זה הענין ג״כ במשיאוש פרק ט״ו:

לט׳ פרק

ט״ו כותב סיפור לזריש העני שהיה מתענג אחרי מותו בחיקו של אברהם אבינו ע״ה וכי הרשע שהיה בו מתענג בחיי העולם הזה היה מעונה אחרי מותו בגיהנם כרחק גדול ותהום רבה עד כי אין שום מעבר בין שני המקומות ההם וכו׳ ׳ הנה בזה הספר הודיעו שאברהם ולזריש לא היו בגיהנם ויתחייב מזה שצדקים לא היו יורדים לגיהנם אפי׳ קודם ביאת ישו רק הרשעים לבדם אם כן המאמר הזה סותר יסוד דתם ואמונתם שמאמינים

שהצדיקים

שהצדיקים כולם היו יורדים לגיהנם בעון אדם הראשון עד אשר בא ישו ופדה משחת נפשם במיתתו ׃ וכבר הארכנו == בסתירת הדעת הזאת בפרק י״א מהחלק הראשון מזה הספר ·

ה׳ · פרק

כ״ג פסוק ל״ד אמר ישו אבי סלה להם כי אינם יודעים מה הם עושים עכ״ל ׃ וזה המאמר גם כן סותר פנת אמונת הנוצרים שאומרים שהאל ענש היהודים בעונש גדול על שעשו == שפטים בישו א״כ לא קבל האל את בקשתו ולא סלח להם ׃ ואם יאמר הנוצרי שנתקבלה בקשתו מהאל ית׳ וסלח להם א״כ היהודים לא יענשו בעבורו · עד כאן מדברי לוקש ׃

יאן

כ״א פרק

א׳ פסוק כ״א וישאלהו הכהנים והלוים מי אתה אם אתה אליהו ויאמר אינני אליהו וישאלהו עוד אם אתה נביא ויאמר אינני נביא עכ״ל ׃ הנה תמצא סותר לזה במטיאש פרק י״א פסוק י״ג אמר ישו כל הנביאים והתורה נבאו עד יאן ואם תרצו לקבל הוא אליו. אשר היה עתיד לבא וכן שם פרק י״ז פסוק י״ב אמר ישו

כי

כי אליהו כבר בא ולא הכירוהו אלא עשו לו כרצונם וכן בן אדם
יסבול מהם אז הבינו תלמידיו כי על יאן המטביל הוא אומר ע״כ :
וככר ב׳ארבע סבת זאת הסתירה בבירור בספיק ל״ט מהחלק הא׳
מזה הספר ע״ש · וכן טענתי לנוצרי אחד זאת השאלה והשיב לי
ע״ז כי מצינו גם בדברי הנביאים שכיחשו בדברים כמו שמואל
הנביא שהיה רוצה לכחש נגד שאול לומר שהולך לקרב קרבנות
והוא הלך למשוח את דוד · גם כן יאן היה כחש שהיה אליה
אבל באמת היה אליהו והשבתי לו מזה אין להביא ראיה כי בידוע
ששמואל הנביא בודאי לא כיחש כנגד דוד אשר היה מושלח אליו
רק מאחר היה כיחש כמו משאול אם כן אם יהיה כדבריכם
שיאן היה הו׳ אליה לא היה לו לכחש כנגד ישראל אשר היה
שלוח אליהם כמו שנאמר בדברי הנביאים :

כ׳ פרק

ב׳ פסוק ד׳ אמר ישו לאמו מה לי ולך אשה וכן שם בפרק י״ט פסוק
כ״ו ונראות ישו את אמו ואת תלמידו אשר אהבו שהיה עומד
שם אמר לאמו הנה בנך עכ״ל : היך רואה שאם זה הדבר סותר
אמונתם מה שמאמינים שמרים אפילו אחר שילדה את ישו
היתה בתולה · ואם היה כדבריהם למה לא קראה בנה בשם
בתולה וקראה בשם אשה שמורה על הבעולה מאיש כאשר
תראה שם פרק ד׳ פסוק כ״א ובפרק ח׳ פסוק י׳ :

כג׳ פרק

ב׳ פסוק י״ח אמרו היהודים לישו איזה מופת אתה מראה לנו שאתה עושה כן השיב ואמר להם ישו ערו בית המקדש הזה ואבנהו בג׳ ימים ויענו היהודים ויאמרו לו הבית הזה בנינו למ״ו שנים ואתה רוצה לבנות בג׳ ימים ע״כ : זה הדבר שאמרו ל״ו היודים אינו מן האפשר כי ב״ה שבזמן ישו היה בנין הורדוס המלך לפי דעת הנוצרים אשר כל ימי מלכותו לא היו רק ל״ז שנים כמבואר בספר יוסף בן גוריון פרק ס״ה זכן ב״ה ההוא אשר בנה הורדוס נבנה לשמנה שנים כאשר מבואר גם כן בספר ההוא פרק נ״ה אם כן מספר מ״ו שנים טעות גמור בדברי הכותב׳

כד פרק

ו׳ פסוק ל״ח כי ירדתי מן השמים לא לעשות רצוני אלא רצון אותו אשר שלחני ע״כ : הנה במה שאמר כי ירדתי מן השמים אם כיון אל ירידת הנשמה הנה נשמת כל בני אדם משם יורדת׳ ואם כיון אל הגוף הנה שאר כותבי הא״ג סותרים את דבריו ובפרט לוקש במה שכותב פרק ב׳ פסוק ז׳ כי אמו ילדתו בבית להם באבוס הבהמות ומה שאמר לא לעשות רצוני אלא רצון אותו אשר שלחני מורה שהשולח עם השליח אינו אחד שאין רצון השלוח ברצון השולח :

מה· פרק

ז׳ פסוק ה׳ כי גם אחיו לא היו מאמינים לו עכ״ל : הנך רואה כי אפילו אחיו בני אמו ר״ל יעקב ויוסף ושמעון יודא הנזכרים במטיאש פרק יג׳ פסוק נ״ה לא היו מאמינים לו לפי שהיו מכירים יותר תחבולותיו וזיופו ויודעים כי שקר בפיו וכבר הוזכרנו בלוקש פרק א׳ ע״ש :

מו· פרק

ז׳ פסוק טו׳ ויתמהו היהודים מישו באמרם איך הוא יודע ספר בהיותו בלתי מלומד ע״כ : גם זה הדבר הינו אמת כי ישו נצרי היה תלמידו של רבי יהושע בן פרחיה וענו ברח לאלכסנדריה של מצרים מפני ינאי המלך כאשר העידו עליו בתלמוד חכמי אותו הדור כאשר ראוהו בעיניהם :

מז· פרק

ח׳ פסוק ג׳ הביאו הפרושים לפני ישו אשה שמצאוה מנאפת ושאלו אותו אם אתה גוזר שנרגום אותה באבנים כפי מה שגזר לנו משה בתורתו והוא השיב ואמר להם מי שלא חטא מכם ירגום עליה אבן בתחלה ואחר כך עשה אותה הפשירה מן המיתה : הנך רואה שהוראה הזאת היא הפכית להוראות

התורה

והתורה האלוקית יצאנו ונערוג הרע מקרבך · ונכרו רק ו ויא
הפכית אפילו להוראת ה׳ תורת הנביאות שהם גוזרות לבער
הרע בהריגת החוטא בו · ולפיכן אפילו הנוצרים המאמינים בו
אינם מתנהגים בפי הוראתו אלא הורגים המנאפים והמנאפות
במיתות משונות אבל כפי הוראות ישו יתחייב בטול כל בתי
דינין ויבא לקלקל הסדר וקבוץ המדיני ולהשחת מין האדם
כאשר זה ידוע למביניכם :

מח׳ פרק

ח׳ פסוק מ׳ ועתה אתם מבקשים להמית אותי את האדם המדבר
אליכם דבר אמת אשר שמעתי מאת האל : הנה תראה שישו =
מודיע על עצמו שהוא איננו אלוק אלא הוא אדם · וכן אמר עליו פויל
בכתבו לרומיים פרק ה׳ פסוק ט״ו בחסד אדם אחד ישו המשיח
הושפע לרבים · וכן ישו בהרבה מקומות קורא את עצמו בן אדם
ולא מצינו בשום מקום שיקרא את עצמו אלוק כפי מה שמאמינים
הנוצרים כאשר בארנו בפרק י׳ מחלק הא׳ מזה הספר :

מט פרק

י׳ פסוק ט״ז אמר ישו עוד צאן אחרות יש לי אשר אינן מהמכלה
הזאת גם אותן יצטרך לי להביא ויאזינו לקולי ויהיו עדר אחד
ורועה אחד · אתה תראה איך יצא מפיו דבר אמת במקרה כי

הורה

הורה כי לעתיד תהיה דת אחת ויהיה גם כן מלך אחד כפי עדות הנביאים ע"ה כי הנה כתוב בישעיה מ"ה בי נשבעתי יצא מפי צדקה דבר ולא ישוב כי לי תכרע כל ברך תשבע כל לשון ובצפניה ג' כתוב כי אז אהפוך אל העמים שפה ברורה לקרא כלם בשם יי לעבדו שכם אחד : ואם תרצה לדעת בבירור כדברי הנביאים איזה מהדתות תשאר קיימת לעתיד לבא תמצא כתוב בישעיה נ"ב עורי עורי לבשי עזך ציון לבשי בגדי תפארתך ירושלים עיר הקדש כי לא יוסיף יבא בן עוד ערל וטמא ושם סימן ס"ו המתקדשים והמטהרים אל הגנות אחר אחד בתוך אוכלי בשר החזיר והשקץ והעכבר יחדו יסופו נאם יי ושם בסמוך והיה מדי חדש בחדשו ומדי שבת בשבתו יבא כל בשר להשתחות לפני אמר יי ובזכריה ט' והסירותי דמיו מפיו ושקוציו מבין שניו וגו' ושם י"ד והיה כל הנותר מכל הגוים הבאים לירושלים ועלו מדי שנה בשנה להשתחות למלך יי צבאות ולחוג את חג הסוכות ופסוקים רבים כאלה אשר יתבאר בהם כי לעתיד תהיה דת אחת והיא דת ישראל יר"ץ. וכבר הארכנו בביאור זה הענין בפרק מ"ד מהחלק הא' מזה הס':

אמנם על היות מלך אחד מאומת ישראל בזמן העתיד תמצא בדניאל סימן ב' וביומיהון די מלכיא אנון יקים אלה שמיא מלכו די לעלמין לא תתחבל ומלכותה לעם אחרן לא תשתבק תדק ותסף כל אילן מלכוותא והיא תקום לעלמיא : עוד שם ז' מלכותא

ושלטנא

ושלטנא ורבותא די מלכות תחות כל שמיא יהיבת לעם קדישי עליונין מלכותה מלכות עולם וכל שלטניא ליה יפלחון וישתמעון והוא מה שכתוב בתורה במדבר כ"ד אראנו ולא עתה אשורנו ולא קרוב דרך כוכב מיעקב וקם שבט מישראל ומחץ פאתי מואב וקרקר כל בני שת : וכבר ביארנו מזה הענין בפרק א׳ ובפרק ו מהחלק הראשון מזה הספר·

פרק · נ

י׳ פסוק ל אמר ישו אני ואבי שנינו אחד עכ"ל : הנוצרים מזה המאמר מאמינים ואומרים שהאב והבן אחד : הנה אם תהיה כוונת המאמר הזה שהאב והבן אחד לפי הבנת הנוצרי ואמונתם על כן תמצא שישו עצמו סותר מאמרו זה כדכתיב במרקש פרק י״ג פסוק ל"ב · כי אמר ישו אותו היום ואותה השעה אין מי שיודע לא המלאכים ולא הבן אלא האב לבדו הנה זה המאמר מורה שהאב והבן אינם אחד אחר שהבן אינו יודע מה שהאב יודע : וכתב מרטין צהוויץ בספרו הנקרא מאמר ג׳ ימים בדף ס׳ באמרו כי מה שאמר ישו אני ואבי שנינו אחד אינו מחייב שיהיה האב והבן עצם אחד ואומר הנה כיוצא בזה המאמר כתב פויל ואפולום שניהם אחד ולא יחויב מזה המאמר שיהיה פויל ואפולום שניהם איש אחד כי פויל היה איש אחד ואפולום איש אחד : לפיכך אם תהיה כוונת זה המאמר לפי מה שהבין ממנו

מרטין צחוויץ הנה אז לא יתחייב מזה המאמר שיהיה אב והבן אחד בעצם ולפי מה שהמינים הנוצרים ממנו הנה אם כן ישו השיה דברים כלפי מעלה ביחוס עצמו לשם אלקות מה שאינו בחק האדם לפיכך היה עונשו להפסיד אפילו מה שהיה בחייו והם החיים האנושיים כמו שמצינו בנבוכדנצר כי על אמרו אעלה על במתי עב אדמה לעליון נענש במה שנאמר לו אך אל שאול תורד אל ירכתי בור ישעיה י״ד וכן ולך שרדין מן אנשא דניאל ד׳ וכן נגיד צור אשר אמר אל אני מושב אלקים ישבתי נאמר עליו האמור תאמר אלקים אני לפני הורגך ואתה אדם ולא אל ביד מחלליך יחזקאל כ״ח

נא פרק

י׳ פסוק ל״ג השיבו היהודים ואמרו לישו אין אנחנו רוגמים אותך באבנים על מעשים טובים אלא חירופים וגידופים שאתה בהיותך אדם עושה את עצמך אלוק וישו השיב ואמר להם הלא כתיב בתורתכם אני אמרתי אלקים אתם ואם קרא בשם אלקים אותם אשר היה להם דבר אלקים ואין מזה הפסיד לכתובים אני אשר קדשני ושלחני האב לזה העולם אתם אומרים שאני מחרף ומגדף על שאמרתי אני האל עכ״ל : הנך רואה איך הוא מתנצל בדברים אשר אינם לו לא לעזר ולא להועיל כי מביא ראיה מפסוק אני אמרתי אלקים אתם ובני עליון כלכם הכתוב

בספר

בספר תהילים פ״ב שהמזמור ההוא אמר המשורר ברוח הקודש
להזהיר הדיינים שלא ישפטו עולה ופי׳ הפסוק הוא אני חשבתי
כמלאכים אתם וכבני עליון כלכם בעלי קיום והתמדה מצד
השתוף ש״יש לכם עם המלאכים ובני עליון בנשמה העליונה
כי הדן דין אמת כמלאך יי צבאות הוא לפיכך סמך עליו ואמר
אכן כאדם תמותון וגו׳ ר״ל לכן אני רואה שאתם בהיותכם
נמשכים אחרי תאות החומר שהוא מאדמה לעשות עוד
במשפט תמות נפשכם כאדם שהוא גוף ולא תעלה אל מעמד
העליון להיות לה מהלכים בין המלאכים הנקראים אלקים
ובני עליון וכן תפלו כאחד השרים אשר ידם תקיפה לעשות
חמס: וידוע לכל יודעי הל׳ העברית כי בדברי הנבואה
המלאכים נקראים בשם אלקים ובני אלקים כי שם אלקים
שם שותף ונאמר לכל משפיע ושופט ומנהיג וע״כ נאמר
בתהלה אל הש״י כמו בראשית ברא אלקים ונאמר על
המלאכים כמו מות נמות כי אלקים ראינו אחר אמרו אז
ידע מנוח כי מלאך יי הוא שופטים י״ג וכן ובית דויד כאלקים
כמלאך יי לפניהם זכריה י״ב וכן ברן יחד כוכבי בקר ויריעו
כל בני אלקים איוב ל״ח ונאמר גם על הדיינים מבני אדם
כמו עד האלקים יבא דבר שניהם אשר ירשיעון אלקים
ישלם לרעהו שמות כ״ב וכן בקרב אלהים ישפוט תהלים
פ״ב והרבה כיוצא באלה בדברי הנבואה וכבר הזכרנו

זה השתוף בפרק ט׳ מהזיק הא׳ הנה בזה המזכיר לבדו תמצא
כל מיני השתוף מהשלשה אשר הזכרנו · כי באמרו בהתחלת
המזמור אלקים נצב בעדת אל וכן בסוף המזמור קומה
אלקים שפטה הארץ הרצון בהם על הש״י ובאמרו בקרב
אלקים ישפוט הרצון בו על הדיינים : ובאמרו אני אמרתי אלקים
אתם הרצון בו על המלאכים כאשר בארט ומזה מין מן =
השתוף מ״ש הש״י למשה ראה נתתיך אלקים לפרעה שמות
ו׳ אשר הרצון בו ראה שמתיך במעלת מלאך לפרעה וכמו
שהמלאך מדבר דברי יי אל העם באמצעות נביא כן אתה
תדבר אל פרעה דברי שליחותי באמצעות אהרן אחיך והוא
אמרו ואהרן אחיך יהיה נביאך ואמנם כותבי הא״ג להעדר
ידיעתם שתופי השמות הם טועים בדברי הנבואה בהרבה
מקומות ועניינים ובפרט בזה המאמר אשר אנחנו בו =
שתרגמו אלקים אתם בשם האל יתברך כאשר זה
ידוע למעיינים בספריהם :

זב פרק

י׳ פסוק ל״ח למען תדעו ותאמרו כי אבי בי ואני בו : וכן שם
בפרק י״ד פסוק י״א תאמינו לי כי אני באבי ואבי בי : ושם
בפסוק כ׳ אמר ישו לתלמידיו ביום ההוא תדעו אתם כי אני
באבי ואתם בי ואני בכם : וכן שם פרק י״ז פסוק כ״א כדי

שיהיו כלם אחד כאשר אתה אבי בי ואני בך ושגם הם בנו
יהיו אחד כדי שיאמינו אנשי העולם כי אתה שלחתני ואני
ההוד אשר נתת לי נתתי להם כדי שיהיו אחד כאשר גם
אנחנו אחד אני בהם ואתה בי כדי שישלמו בא׳עכ״ל : הנה
הנוצרים מאלו המאמרים מאמינים שהבן עם האב אחד
ומביאים ראיה מהם לאחדות השילוש אע״פי שלא נזכר
השלישי ויתחייב אם כן מאלו המאמרים לפי דעתם שיאמינו
גם כן על אחדות ישו שהם השילוש עם הי״ב שלוחים •
וכיוצא בזה הענין תמצא במטיאש פרק י׳ פסוק ב׳ ע״ש

נג פרק

י״ג פסוק ג ישו בהיותו יודע כי האב נתן לו הכל וגו׳ עוד שם
פרק ט״ו אמר ישו לתלמידיו כל מה שיש לאב שלי הוא וכזמר
ובמטיאוש פרק כ״ח פסוק י״ח אמר ישו נתונה לי הממשלה
כלה על השמים ועל הארץ עכ״ל הנה מצינו כי ישו עצמו
סותר אלו המאמרים באמרו במרקוש פרק י״ג פסוק ל״ב
ואותה השעה אין מי שיודע לא המלאכים שבשמים ולא
הבן אלא האב לבדו · הנה ישו באמרו זה הודיע שידיעת
העתידות אשר האב יודע לא נתונה לבן וכן מה שכתוב
במטיאש פרק כ׳ פסוק כ״ג שאמר ישו לתלמידיו לשני בני =
זבידיאוש אבל לתת לכם לשבת בימיני ובשמאלי אין ברשותי

אלא לאותם אשר הוכן להם מאבי הודיע גם כן שהרשות לעשות רצונו לא היתה נתונה בידו מהאב : וכן ממה שכתוב במטיאש פרק ח׳ פסוק י״ט שאמר ישו לאיש הרוצה ללכת אחריו לשעלים יש חפירות ולעופות השמים יש קינין אבל אני בן אדם אין לי מקום להשים את ראשי הודיע כמו כן שלא נתן לו האל הבורא עולם כלום אפילו מקום אחד בארץ להשיב ראשו · וכן ממה שכתוב עוד ביאן פרק י״ד פסוק כ״ח שאמר ישו לתלמידיו כי האב יותר גדול ממני הודיע גם כן שגדולה אשר יש לאב לא היתה נתונה לו ממנו וכן מצינו בכתב השלוח ליהודים פרק ב׳ פסוק ז׳ כתיב תמשילהו במעשה ידיך כל שתה תחת רגליו מה שמודה שנתן לו הכל בלתי השאיר כלום אבל עכשיו עדיין אין אנחנו רואין שיהיה הכל נתון לו עכ״ל : ואתה המעיין תראה ותבין האלו המאמרים איך מאמרי הא״ג סותרים קצתם את קצתם ·

נד פרק

י״ג פסוק ל״ד אמר ישו לתלמידיו מצוה חדשה אני נותן לכם שתהיו אוהבים זה את זה עכ״ל : גם זה הדבר אינו אמיתי ר״ל שתהיה אהבת אדם את חבירו מצוה חדשה אחר שצוה עליה הש״י בתורת משה כדכתיב ויקרא י״ט ואהבת לרעך כמוך אני יי׳ כדכתיב במטיאש פרק י״ט פסוק י״ט ובפרק כ״ב פסוק ל״ט :

נה פרק

נה׳ פרק

י״ז פסוק א׳ אמר ישו אל האל וחיים ונצחיים הם כדי שיכירו אותך לבדך אלקי האמיתי ואותו אשר שלחת את משיח על״: הנך רואה מזה המאמר שישו עצמו הודה כי אלקי האמיתי הוא האל האחד לבדו ואינו קורא את עצמו בשם אלקים כפי מה שמאמינים הנוצרים רק בשם משיח שלוח מהאל לפי דעתו ׃ וכן מצינו שכתב פו״ל בכתב אחד לשומ׳יאוש = תלמידו פרק א׳ פסוק י״ז ז״ל אבל מלך העולם הבלתי מת והבלתי נראה האל האחד כבוד עד עולמי עד אמן ׃ הנך רואה גם מדברי פו״ל האל יתברך הוא בלתי מת ובלתי נראה הוא האל אחד אשר לו לבדו יאות הכבוד וההוד ולא לזולתו אם כן ישו אינו אלוק כדברי הנוצרים ׃

נו פרק

י״ח בתחלתו אומר כאשר בא יודש אסקריוטא עם אנשי חיל לתפוש את ישו יצא ישו אל אנשי החיל וישאלם לאמר את מי אתם מבקשים ויאמרו לו את ישו הנוצרי וא״ל אני ישו הנוצרי ואז יודש המוסר אותו הי׳ה עומד אצלם ע״כ ׃ אבל מטיאוש פרק כ״ו פסוק מ״ז ומרקוש פרק י״ד פסוק מ״ג וכן לוקש פרק כ״ב פסוק מ״ז כתבו כי יודש נתן סימן לאנשי

חיל

ח״ל כבואם לתפוס את ישו באמרו את מי אנשק אותו תפשוהו ויעשו כן והנה תראה אתה המעיין כי יאן אינו מסכים בעדותו עם דברי הג׳ עדים הנכתבים לעיל כאשר יראה המעיין מבואר הטוב למעיינים בדבריהם:

נז · פרק

יט׳ פסוק טו׳ השיבו הכהנים ואמרו אין לנו מלך זולת הקיסר עכ״ל: הנה זה המאמר מורה שקודם צליבת ישו כבר היו קסרי רומי מושלים על ישראל וזה הקיסר הוא טיבריאוס אשר הפקיד את פילט על ירושלים כאשר מבואר בלוקש פר׳ ג׳ בהתגלותו הדבר תשובה לטענת הנוצרים שאומרים כי היהודים בעבור חטא צליבת ישו אבדו מלכותם וכבר כתבנו זה הטענה עם תשובתה פר׳ ג׳ מהחלק הא מזה הספר ע״ש:

נח · פרק

כ׳ פסוק יז׳ אמר ישו למרים מגדלנא אל תגעי בי כי עדיין לא עליתי אל אבי אבל לבי אל אחיי ותאמרי להם כי אני עולה לאבי ולאביכם לאלקי ולאלקיכם עכ״ל: הנה גם בזה המאמר הודיע שהוא אינו אלקים כדברי הנוצרים וכי אלקי ישראל הוא אלקיו וכי הוא לבדו לא נקרא בן אלקים אלא הוא כשאר בני ישראל הנקראים בני אלקים כדכתיב דברים יד׳ בנים אתם ליי אלקיכם וגו׳: ע״כ מדבר יאן

ספר מעשה השלוחים אשר כתבו לוקש
הנקרא בלשונם אקטא אפוסטולורום :

נט · פרק

א׳ פסוק ו׳ ויתקבצו השלוחים וישאלו את ישו לאמר אם עכשיו
אתה מתקן מלכות ישראל והשיב להם ואמר אין ראוי לכם
לדעת הזמנים והעתים אשר שם האב ברשות עצמו · הנך
רואה שהשואלים בשאלתם זאת הודיעו שמלכות ישראל
מתוקן לעתיד לבא הפך דעת הנוצרים והשיב הודיעם
בתשובתו שלא היה הוא המשיח המקווה כדעת מאמינו
אחר שלא אמר שהוא המתקן וכן הודיע כי קץ זאת הגאולה
א״א לשום אדם לדעת עד בא עתו זולת האל אשר אין חקר
לתבונתו ·

ס · פרק

ה׳ פסוק ל״ד · ויקם הנשיא והמלמד רבי גמליאל ויאמר ליהודי׳
בעד שלוחי ישו הגידו להם אם עצתם ופעולתם פעולה
אנושית ר״ל מרצון עצמם אזי תבוטל בזמן מועט ואם היא
פעולה אלקית ר״ל מרצון האל וגזירתו אזי א״א להבטל אלא
סופה להתקיים ואתם תהיו מתנגדים לרצון האל וגזרתו
והביא ראיות ע״ז מתיאדוס ויהודה הגלילי אשר קמו מרצון
עצמם בלתי רצון האל וגזרתו אשר אבדו בזמן מועט וכו׳

הנלוים

הגלוים אליהם ספו תמו מן בלהות עכ״ל : בזה המאמר טען אלישר אחד מאמונת סיעת מרטין לוטר וכבר כתבתי דברי טענותו ותשובתו עליה באר היטב בפרק ד׳ מהחלק הא׳ מזה ס׳ ע״ש כי לא רציתי פה להכפיל המאמרים לזראת האריכות ׃

פרק · סא

ז׳ פסוק ד׳ ואחרי צאתו מארץ כשדים ישב בחרן ומשם אחרי מות אביו הוליכו לארץ הזאת אשר אתם יושבים עליה · הנה גם בזה המאמר טעותם מפורסמת כי אברהם אבינו יצא מחרן בעוד אביו חי ואף אחרי אברהם צאתו מחרן היה תרח בחרן ס׳ שנה וזה לך האות כי תרח בן ע׳ שנה הוליד את אברהם ואברהם בן ע״ה שנה יצא מחרן אז היה תרח בן קמ״ה שנה אבל כל ימי תרח היו ר״ה שנים נמצא אם כן שאחרי צאות אברהם מחרן היה תרח ס׳ שנים וכבר היה יצחק בן ל״ה שנים במות תרח · ומה שהקדים הכתוב מיתת תרח ליציאת אברהם מחרן כן הוא מנהג הכתובים לסיים ענין אחד ואחר כך מתחיל ענין אחר כאשר מצינו שהזכיר הכתוב מיתת אברהם קודם לידת יעקב ועשו וכבר היה יעקב ועשו בני ט״ו שנים במות אברהם כי אברהם בן מאה שנה הוליד את יצחק ויצחק בן ששים שנה בלדת אותם וכל ימי אברהם קע״ה שנה ורבים כיוצא באלה · וכן מיתת יצחק הזכיר הכתוב

קודם

קודם מכירת יוסף ובאותו הפעם היה עוד יצחק חי אם תרצה לחשוב שנותיו של יצחק שהיו ק״פ שנים ובן ס׳ שנה הוליד את יעקב ויעקב בן שמנים שנה הוליד את יוסף זהו ק״מ ובן י״ז שנה נמכר יוסף זהו קנ״ז שנה אם כן היה יצחק עוד חי באותו הפעם·

סב · פרק

ז׳ פסוק ז׳ וגם את הגוי אשר יעבדו דן אנכי אמר ה׳ ואחר כך יצאו ויעבדו לי על המקום הזה עכ״ל · הנך רואה גם בזה הפסוק ששלוחי ישו וכותבי הא״ג לא היו בקיאים בתורה ובנביאים כי לא נמצא כן בתורה רק כתיב בראשית ט״ו וגם את הגוי אשר יעבדו דן אנכי ואחרי כן יצאו ברכוש גדול · אבל זה הכותב מהעדר ידיעתו החליף חצי זה הפסוק בחצי פסוק אחר וכתב ואחר כן יצאו ויעבדו לי על המקום הזה והוא לקחו ממ״ש הש״י לפר״עה שמות ג בהוציאך את העם ממצרים תעבדון את האלקים על ההר הזה כאשר זה מבואר לכל המעיינים במקומותיהם :

סז פרק

ז׳ פסוק י״ד וישלח יוסף ויקרא את אביו את יעקב וכל משפחתו למצרים בע״ה נפשות וירד יעקב ואבותינו למצרים וימותו שם ויוליכום לשכם ויקברום בקבר אשר קנה אברהם בכסף מבני חמור בן שכם עכ״ל · הנך רואה שגם זה המאמר טעותו מפורסמת

הן

הן בדפוס קראקא ה׳ ובדפוס בריסק רק בדפוס נ׳סו׳ש כתוב ע׳ נפשות והמעתיק ש׳כון בודנ׳ תקן מלבו כאשר גם תקן בשאר המקומות והוא טעות אחת כי כתוב בראשית ק״ו כל הנפש לבית יעקב הבאה מצרימה שבעים ויוסף עם שני בניו היו בכלל ע׳ וכן דברים י׳ בשבעים נפש ירדו אבותיך מצרימה · והטעות הב׳ שיעקב לא נקבר בשכם רק במערת המכפלה אשר בחברון · והטעות הג׳ שהאבות ר״ל השבטים נקברו במצרים וזולת יוסף שנקבר בשכם בחלקת השדה אשר קנה יעקב מאת חמור אבי שכם במאה קשיטה והטעות הד׳ שאברהם לא קנה את שכם רק את מערת המכפלה בחברון ולא קנתה מבני חמור בן שכם אלא מאת עפרון החתי · והטעות הה׳ שהלקת השדה אשר בשכם יעקב קנה אותה ולא אברהם · והטעות הו׳ שאמר מבני חמור בן שכם היה לו לומר אבי שכם כאשר כל זה מבואר בספר בראשית כ״ג ול״ג ומ״ט ונ׳ ובספר יהושע בסופו · וכל זה מורה להעדר ידיעת תלמידי ישו ושלוחיו בדברי התורה והנביאים וכבר הזכרנו הטעיות האלה בפרק מ״ה מחלק ראשון מזה הספר ;

סד פרק

ז׳ פסוק מ״ג הביאו לראיה ב׳ פסוקים מנבואת עמוס בחילוף ממה שהם כתובים במקומם כי כתב ולקחתם את אוהל של מולך וכוכב של ראפן אלהיכם צלמים אשר עשיתם להשתחוות להם

והגלתי

והגלתי אתכם מהלאה לבבל עכ״ל: אבל לא נמצא כן בכתוב רק ונשאתם את סכות מלככם ואת כיון צלמיכם כוכב אלוקיכם אשר עשיתם לכם והגלתי אתכם מהלאה לדמשק וגו׳ הנך רואה איך כתב דברים בחילוף דברי הנבואה וכאשר תעיין בעמוס בהעתקת שיכון בודני אז תכיר האמת:

כה · פרק

ח׳ ויהי שם אחד מכשף ושמו שמעון והדיח את היהודים בכשפיו באמרו שהוא אדם גדול והרואים אותו היו תמהים מאוד והיו חושבים אותו אדון אלקי לפי שהיה מסית ומדיח אותם בכשפיו זמן רב עד כאן · וכן מצאתי בספר ד״ה בל פולניא אשר נקרא בלשונם קרוניקו הגדולה הישנה בדף קכ״ט שהיה שמעון בכשפיו מחיה מתים וחשבוהו לאלוק וכו׳ הנה גם מכאן ראיה גם לאותות ישו שהיו נעשים בכשוף ולפיכך הפתאים הנפתים אחריו חשבוהו כמו כן לאלוק כאשר אתה רואה היום · ותמצא כיוצא בזה העיין גם כן בפרק כ״ח פסוק ג׳ מזה הספר ע״ש:

כו · פרק

י׳ פסוק י״א כתוב שראה פיטר שנפלו מן השמים מכל מיני החיות ועופות ורמשים ושמע קול אומר לו קום שחוט ואכול והשיב פיטר לא אוכל לאכול הטמאים ושמע קול עוד אומר מה שטיהר

האל

האל לא תשכאוהו וכו׳ : וכן תמצא בפרק י״א פסוק ו׳ ועוד תמצא נכתב פויל לקורינטי פרק י׳ פסוק כ״ה כלמה שמוכרים במקולין וכו וקוש פרק ז׳ פסוק י״ז כתב שאמר ישו לפרושים מה שיכנס בפי אדם אינו מטמא אותו אלא היוצא מהפה · וכבר כתבנו סתירת זה המאמר בפרק ט״ו מחלק הא׳ : וכן בזה החלק הב׳ בכשיאוש פרק ט״ז : ע״כ לא רציתי גם כן פה להכפיל המאמרי ואתה ע״ש ותכיר האמת :

סז · פרק

י״ג פסוק כ״א אמר פויל לישראל כאשר שאלו ישראל מלך ונתן להם האל את שאול בן קיש משבט בנימן אשר מלך מ׳ שנה · הנך רואה שבזה המאמר טעה פויל כי לא מלך שאול זמן רב כזה · כי קודם שחטא בדבר עמלק לא מלך רק ב׳ שנים כדכתיב בשמואל א׳ י״ג בן שנה שאול במלכו ושתי שנים מלך אשר הרצון בו כי מתחלת מלכותו של שאול מעת שנמשח ע״י שמואל הנביא עד שנתחדשה המלוכה לו והיה למלך מכל ישראל נשלמה שנה אחת ואז בחר לו שאול שלשת אלפי איש מישראל ואחר כך מלך שתי שנים בהסכמת כל ישראל עד שחטא בדבר עמלק ונחשב כמת כי רוח אלקים היתה מנעתו · ע״כ לא נמנו לו שני מלכותו וע״כ התאבל עליו שמואל הנביא ובו בפרק שלחו ה׳ למשוח את דוד למלך וא״א שלא היה דוד אז נמשח למלך קרוב לכ׳ שנים לפי שבסמוך הכתוב מתאר אותו בתארי איש גדול בשנים שנאמר בשמואל א׳ ט״ז הנה ראיתי

בן

בן לישי בית הלחמי ידע נגן וגבור חיל ואיש מלחמה ונבון דבר
ואיש תאר וה' עמו · והנה דוד במלכו אחרי מות שאול לא היה רק
בן ל' שנה כדכתיב שמואל ב' סימן ה' אם כן לא מלך שאול אפי' עשר
שנים עד יום מותו לפי זה החשבון · ואפשר שמלך גם פחות מזה
המספר כאשר כתב החכם בעל ספר העקרים מאמר ג' פרק כ"ה ע"ש :

סח· פרק

י"א פסוק ל"ג אומר כי פזי' מביא ראיה על ישו שהוא בן אלקים ממה
שכתוב תהילים ב' אמר אלי בני אתה אני היום ילדתיך · והנה ראיתי
ואת לו לישועת כי המזמור ההוא כלו אמרו דוד ברוח הקודש על
עצמו בתחלת מלכותו בשמעו שנתקבצו גוים עליו כדכתיב שמואל
ב' סימן ה' וישמעו פלשתים כי משחו את דוד למלך על ישראל ויעלו
כל פלשתים לבקש את דוד ומ"ש על ה' ועל משיחו קרא את עצמו
משיח ה' כמו שאמר גם כן במקום אחר משיח אלהי יעקב
ונהיותו רצונו וגזרתו של הש"י שנמשח דוד למלך הנה המתנגד
למלכות דוד מתנגד אל הש"י וכמוהו במדבר כ"ו הוא דתן ואבירם
קרואי העדה אשר הצו על משה ועל אהרן בעדת קרח בהצותם
על ה' ומ"ש ואני נסכתי מלכי ר"ל המלך שלי כי אני המלכתיו כאשר
אמר ה' שמואל א' ט"ז אשלחך אל ישי בית הלחמי כי ראיתי בבניו
לי מלך ואמרו על ציון הר קדשי כי היא עיר המלוכה ונקרא גם עיר
דוד ומ"ש ה' אמר אלי בני אתה אני היום ילדתיך אמר דוד גם בן

על עצמו כי כל השומע לעבודת האל יקרא בנו לפי שהבנים
נשמעים לקול אביהם וכמוהו שכתוב ד' בני בכורי ישראל וכן
דברים י"ד בנים אתם לה' אלקיכם וכן הושע א' יאמר להם בני אל
חי • וכ"ש אני היום ילדתיך ר"ל ביום שנמשחתי ע"י שמואל הנביא
כאלו בו ביום נולדתי כי נהפך לאיש אחר כדכתיב שמואל א' ט"ז ויקח
שמואל את קרן השמן וימשח אותו בקרב אחיו ותצלח רוח ה' אל
דוד מהיום ההוא ומעלה ואין להם טענה ממ"ש ילדתיך כי כמוהו
דברים ל"ב צור ילדך תשי • ומ"ש שאל ממני ואתנה גוים נחלתך
וגו' דבוק אל הפסוק שלמעלה ר"ל והוא אמר אלי גם כן שאל ממני
ואתנה גוים נחלתך וגו' והוא מ"ש שמואל ב' ה' ויך דוד את
הפלשתים ויכניעם וגו' • וכן שם ותהי מואב לדוד לעבדים
נושאי מנחה ועוד שם ויהי כל אדום עבדים לדוד וכן גם בני
עמון וזולתם כמו כל הארצות אשר בקצוות ארץ ישראל היו
עבדים לדוד : ע"כ אין להם לנוצרים לפרש זה המזמור על ישו
הנוצרי כי הוא לא היה מושל בשום מקום כלל אבל אחרים היו
מושלים בו כי דנוהו למיתה כאחד הפחותים שבעם • וכן הוא
מעיד על עצמו בספר מתיאוש פרק כ' פסוק כ"ח באמרו כאשר לא בא
בן אדם שיעבדו לו אלא בא לעבוד וכו' ועם זה מבואר שישו לא
היה משיח כפי סברת מאמיניו • וכן מ"ש שאל ממני ואתנה
גוים וגו' זה הדבר ג"כ עומד כנגדם כי א' הוא אלקים למה היה
צריך לשאול מאחר והלא כל העולם שלו הוא אם כן יראה
בבירור

נביוו שא. הפסוק אשר הזביר פויל לסיוע לאמונתם הוא לו
לא לעזר ולא להועיל :

סט פרק

יג פסוק לה אכר שפויל הביא ראיה לאמונתם ממה שכתוב תלים
טז לא תתן חסידך לראות שחת והוא במקום שחת כרצ יב
השחתה ואומר כי דוד אחרי מותו ראה השחתה בגופו :
אבל הוא אשר השם העיר אותו מקברו לא ראה השחתה ;
עכ"ל : והיה המעתיק האחרון לנוצרים שימון בוזני
במקומו בספר תהלים לא כתב השחתה רק שחת אשר-
פירושו בור או חפירה · והנה לך עדים נאמנים שאין שחת
כל' השחתה כדברי פויל ממה שכתוב תהלים צ"ד עד יכרה
לרשע שחת וכן משלי כ"ו כורה שחת בה יפול וכן תהלים
ז' בור כרה ויחפרהו ויפול בשחת יפעל כי לא יאמר בלשון
כריה וחפירה על השחתה רק על שחת ובור ושחת ובור
ושאול וקבר הם שמות נרדפים ע"כ אמר כי לא תעזוב
נפשו לשאול לראות שחת וטעם זה הפסוק הוא ידעתי
כי לא תעזוב נפשי לרדת שחת עם הגוף אלא הקחנה
אליך לפי שאני איש חסיד : הנך רואה שזה הפסוק אשר
הנוצרים עושים סמך לאמונתם הוא להם לטעות ולמכשול.

ע פרק

ע פרק

ט״ו מהתחלתו עד פסוק י״ב מספר איך שקמו קצת אנשים
המאמינים לכת הפרושים ואמרו בעד הגוים הנכנסים
לדת ישו שלא יוכלו להיות נושעים תשועת נפשית אם לא
יהיו נמולים ושומרים תורת משה וכי אז נתקבצו השלוחי׳
והראשים והיתה ביניהם מחלוקת גדולה עד שקם פיטר
לדבר כנגדם ואמר בסוף דבריו ועתה למה אתם ביתפים
עול כבד על צוארי התלמידים אשר אנחנו ואבותינו לא
יכלנו שאתו אותם אבל אנחנו מאמינים כי בחסדי ישו =
המשיח לבד היו נושעים אנחנו עכ״ל: הנה פיטר באמרו
זה סותר מאמרי ישו שאמר לאיש העשיר אם תרצה תשועה
נפשית שמור המצות לא תרצח לא תנאף לא תגנב וגו׳ דכתיב
במטיאוש פרק י״ט: כי ישו בזה המאמר הורה שא״א להיושע =
בלתי שמירת מצות תורת משה · וכן מה שקרא למצות תורת
משה עול כבד אשר הוא ואבותיו לא יוכלו שאתו כבר —
בארנו במטיאוש פרק הנזכר שמצות ישו הן יותר כבדים
ממצות תורת משה: כי ישו צוה לאיש העשיר למכור נחלתו
וכל אשר לו לתת צדקה לעניים אבל תורת משה גוזרת לתת
מעשר לבד בצדקה ושארית הנחלה עם ט׳ חלקי התבואה
לבעלה · וכיוצא בזה הענין גם כן כתב פויל לגלטי בפרק ד׳

פסוק

בסופו י״ל באותו הדופס אשר הכשיה עשה אותנו המשיח תעכוד ו ועוד בעול ההכרה לא תאטרו הנך רואה שגם פויל קורא תורת משה עול ההכרה · אבל כפי האמת יותר מוכרח המוכר כל נחלתו וכל מה שיש לו לתת לעניים מהנותן מעשר [redacted] תבואתו ולפיכך לא ראיתי שום נוצרי שיכבל זאת המצוה ויקיימנה · וכן המצות שצוה ישו באמרו למכה אותך על הלחי האחת תן לו גם השנית והלוקח מלבושך החיצוני אל תמנע גם הפנימי וכו׳ כדכתיב בלוקש פרק ו׳ פסוק כ״ז לא ראיתי שום נוצרי שיקיימנה ואפילו ישו עצמו ופויל שלוחו לא יכלו לקיים כאשר בארנו בלוקש פרק הנזכר :

עא · פרק

ט״ז פסוק י״ז יאקוב השליח הביא פסוק אחד מנבואת עמוס לראייה לאמונתו בחילוף דברי הנבואה והוא שכתוב בזה הלשון למען ידרשו שאר האנשים את י״י וכל הגוים כאותם אשר נקרא שמי נאם י״י עושה כל זאת אבל בעמוס ט לא נמצא כן רק למען יירשו את שארית אדום וכל הגוים אשר נקרא שמי עליהם נאם י״י עשה זאת. והרצון בזה שישראל יירשו את שארית אדום וכל הגוים לפי שנקרא שם י״י עליהם ר״ל על ישראל והוא מה שכתוב בתורה דברים כ״ח וראו כל עמי הארץ כי שם י״י נקרא עליך ויראו ממך ואתה תעיין הפסוקים במקומם ותכיר האמת :

עב׳ פרק

ט״ו פסוק כ׳ וכ״ט כתוב שהשלוחים בעצה ובהסכמה אחת אסרו
זבחי הפסילים וגלוי עריות והנחנקים מבעלי חיים והדם ותמצא
יין בדפוס קראקא ובדפוס בריסק אבל בדפוס מפריש המעתיק שיקון
בודי לא כתב הנחנקים · והנה הנוצרים כלם אינם מקיימים ואת
אזהרה ואוכלים הנחנקים והדם כאשר בארנו בפרק ט״ו וז׳ מ
החלק הראשון מזה הספר עיין שם :

עג׳ פרק

ט״ז פסוק א׳ כתב טימוטיאוש תלמידו של פויל היה בן אשה ישראלית
אשר היה מאמנת לישו ואביו היה איש יוני ע״כ · הנה בזה המאמר
הודיע כי האשה הישראלית המאמנת לישו לא היתה מן הנשי׳ הצנועות
הכשרות רק היתה קדישה אחר שנזדווגה לאיש ערל מהיונים :

עד׳ פרק

ט״ז פסוק ג׳ כי פויל מל את טימוטיאוש תלמידו הנה זה הדבר סותר
לאמונתם שמאמינים שהמילה היתה מצוה זמנית עד בא ישו לבד:
והנך רואה כי פויל אחר שהוכחת ישו מל את טימוטיאוש : ועוד
תראה שפעולתו של פויל סותרת למאמרו שאמר בכתב א׳ לקורינטי
פרק ז׳ פסוק י״ח כי מי שהוא ערל לא ימול את עצמו אם כן למה מל

את

אוגוסלינדו והיה ערל וכן כתב בכתבו לגלטי פרק ה פסוק א׳ אבֵרי אני כי אם תמולו אזי המשיח לא יועיל לכם כלום ומעיד אני לכל אדם הנימול שיהיה מחויב לעשות כל מצות התורה ע״כ · אם כן למה מל אותו אחר שהמשיח לא יועיל לו · ואחר שמל אותו למה לא צוה לו לשמור המצות · והנה גם פויל עצמו היה נמול ולמה לא היה מקיים מצות תורת משה וגם היה מורה לאחרים שלא לקיימן :
ולמה אם כן קיים מצות המילה בטימוטיאוס תלמידו אחר עבור זמנה לפי דעתם :

עה · פרק

ט״ז פסוק ל׳ אמר שומר בית הסהר לפויל ולסילה מה יצטרך לי לעשות כדי שנושע תשועה נפשית והם השיבו לו האמין בישו המשיח ותהיה נושע אתה וביתך ע״כ · והנה תראה כי אלו השלוחים אינם מסכימים בהוראותיהם עם הוראות ישו · כי כאשר שאל איש העשיר לישו הוראה בעד תשועה נפשית לא צוה להאמין בו רק צוה לו לשמור המצות הכתובות בתורת משה כדכתיב במטיאוש פרק י״ט פסוק ט״ז ובמרקוש פרק י׳ פסוק י״ז ובלוקיש פרק ח״י פסוק י״ח :

עו · פרק

כ״ח פסוק ג׳ אומר כאשר נשך הנחש את יד פויל ולא הזיקו חשבו

הויאים אותו שהוא אלוק ע״ש · הנך רואה שגם בכאן הודיע בבירור שהפתאים הנפתים אחר ישו נפתו גם אחר פויל לקרוא כמו כן אלוק ותמצא כיוצא בזה הענין למעלה בפרק ח עיין שם :

כתב פויל לרומיים

עז · פרק

ה׳ פסוק י״ד מלאך המות כלן כאדם עד משה על החוטאים בדמיון חטא אדם הראשון אבל בגוהדא אחרינא כתיב גם על בלתי חוטאים וגומר : והנה בזה המאמר רמז פויל כי מצות ושמרתם את חקותי ואת משפטי אשר יעשה האדם וחי בהם ויקרא י״ח היא תקון מיוחד למה שנאמר לאדם הראשון כי ביום אכלך ממנו מות תמות בראשית ב ור״ל את אדם הראשון במרותו את פי יי נתחייב מיתה נפשית בני ישראל בעשותם את מצות יי הכתובות בתורת משה יזכו לחיים נפשיים והוא אמרו שמלאך המות מלך מאדם עד משה וזה המאמר סותר אמונת נוצרים שאומרים היות עד ישו וכבר הארכנו בזה הענין בפרק י״א ונשלם חלק הא׳ מזה הספר :

עח · פרק

ט פסוק כ״ד כי הוא קרא אותנו לא לבד היהודים אלא גם מהגוים
כאשר כתוב בהושע אקרא ללא עמי עמי ולא רוחמה רוחמה והיה
במקום אשר יאמר להם לא עמי אתם יאמר להם בני אל חי עכ״ל·
הנך רואה אתה המעיין איך פויל מעור עיני הערלים וכל הפתאים
הנפתים אחריו בדברים האלה הכוזבים כאלו הגוים היו נקראים
מקדם בשם לא עמי ובשם רוחמה וכי אחרי כן יקראו בשם עמי
ובשם רוחמה אבל המעיין בספר הושע א׳ וב׳ יבין שלא כיון הנביא
רק לאומות ישראל כי הם בנשותם מאחרי יי נקראים לא עמי ולא
רוחמה· אבל בשובם אליו ית׳ יקראו בני אל חי ורוחמה כדכתיב
שם והיה במקום אשר יאמר להם לא עמי אתם יאמר להם בני
אל חי · וכתוב עוד שם אמרו לאחיכם עמי ולאחותיכם רוחמה·
ולא רציתי להאריך בזה הענין כי הענין מובן מעצמו לכל מי
שיעיין מהתחלת ספר הושע עד סיכון ג :

עט · פרק

ט פסוק ל״ג כאשר כתיב הנני יסד בציון אבן נגף וצור מכשול וכל
המאמין אליו לא יבוש הנך רואה שגם בזה הענין שקר העיד פויל
אע״פי שערבבו משני פסוקים כי כתיב בישעיה ח׳ והיה למקדש
ולאבן נגף ולצור מכשול לשני בתי ישראל לפח ולמוקש ליושב

ירושלים

ירושלם ושם כ"ח כתיב לכן כה אמר ה' אלקים הנני יסד בציון
אבן בוחן פנת יקרת מוסד מוסד המאמין לא יחיש וכן תמצא
אצל פרק י' פסוק י"א כי הכתוב אומר כל המאמין אליו לא יבוש וגם
תמצא בכתב ראשון של פיטר פרק ב פסוק ו' ע"כ רמז והכתוב הנני
יסד בציון אבן בוחן פנת יקרת המאמין אליו לא יבוש. ואתה
המעיין כשתעיין אלו הפסוקים במקומם בישעיה אז תראה ותבין
איך הם מזייפים הפסוקים להביא ראיה לאמונתם המשובשת
במנהגם בשאר דברי מאמרי הנבואה:

פ · פרק

פסוק ו' והכתוב אומר אל תאמר בלבבך מי יעלה השמים הרצון בו
להוריד את ישו כברונים וכן מי ירד למעמקים הרצון להעלות את
ישו מהמתים אבל מה אומר קרוב הדבר אליך מאד בפיך ובלבבך:
הוא דבר אמונה אשר אנחנו מדברים כ"א תודה בפיך לישו ותאמין
בלבבך כי האל החייהו מהמתים אז תהיה נושע עכ"ל: אתה המעיין
תראה איך פו"ל גם כן פה מעוות הפסוקים כדי לעור עיני הפתאים
אשר לא ראו אור תורה האלקית כי אפי' איש נוצרי כאשר יעיין באלו
הפסוקים בתורה במקומן מיד יבין שקרות דבריו וזיוף הוראותיו
יען כי הכתוב מדבר במצות התשובה שהיא מצוה כוללת כי אחר
שאמר דברים ל' כי תשוב אל ה' אלקיך בכל לבבך ובכל נפשך מיד
אמר כי המצוה הזאת אשר אנכי מצוך היום לא נפלאת הוא ממך

ולא רחוקה הוא לא בשמים הוא לאמר מי יעלה לנו השמימה ויקחה
לנו וישמענו אותה ונעשנה. אשר הרצון באלה המאמרים שהש״י
הודיע לנו גודל מעלת מצות התשובה עם קלות מציאותה לפי
שהדברים יקרי הערך הם קשי ההשגה מאד כדכתיב שם כי קרוב
אליך הדבר מאד בפיך ובלבבך לעשותו ר״ל שענין התשובה
תלוי בודוי פה ובחרטת הלב כאשר זה ידוע למבינים:

פא פרק

י״א פסוק כ״ו ואפילו כן כל ישראל יהיה נשבר כאשר כתוב ובא לציון
גואל ויסיר פשע מיעקב עכ״ל: הנך רואה שגם בזה הפסוק הפך
דברי אלקים חיים לעשות בו סמך לאמונתו כי לא מצינו כן בדברי
הנבואה רק כתיב בישעיה נ״ט ובא לציון גואל ולשבי פשע
ביעקב נאם יהוה:

פב פרק

ט״ז פסוק כ׳ ואלוק השלום יכתת השטן תחת רגליכם במהרה
עכ״ל. וכן בכתבו הראשון שכתב לטיסלונקי פרק ב׳ פסוק י״ח
אמר בעבור זה הי״נו רוצים לבא אליכם אני פויל אבל מנעני
השטן. הנה פויל באלו המאמרים הודיע שהשטן אפילו אחרי
מות ישו בזמנו של פויל עדיין היה חי ומושל על שלוחי ישו ועל
המאמינים נוחה הדבר הפך אמונת הנוצרים שהם מאמינים

שמאחר

שמאכו הוא ישופך ראש בראשית ג׳ ורמז לישו שהוא המית השטן
כאשר בארנו וזה הענין בפוק י״ב כהחלק הראשון מזה הספר·

כתב הראשון של פויל לקורינטי

פג · פרק

ה׳ פסוק א׳ פויל מאשים הנוצרים יושבי עיר קורינטי בעד השא גילוי עריות על כי אחד מהם נשא אשת אביו וגזר להרגו והנה פויל בכל דבריו והוראותיו עשה אותם הפשים מכל מצות הכתובות בתורת משה א״כ למה מאשם אותם על בטול לאו אחד מאסורי עריות ומנין היה יודע איסורו אם לא מהתורה האלקית כי בא״ג לא נמצא על זה שום הוראה כ״ל אבל כתוב בתורה ויקרא י״ח ערות אשת אביך לא תגלה ערות אביך היא ושם כ׳ ואיש אשר ישכב את אשת אביו ערות אביו גלה מות יומתו שניהם דמיהם בם· וכן דברים כ״ז ארור שוכב עם אשת אביו וגו׳ ואם כן שלא גזר פויל להרוג הנושא את אשת אביו מהוראות הא״ג רק מהוראות התורה ואחר שהוא מעניש את העובר מצוה אחת ממצות התורה אם כן הודיע שאפי׳ הנוצרים אינם חפשים ממצות הכתובות בתורת משה תחת עונש מיתה אם כן הודיע שלא פדה אותם ישו מקללות התורה

לפי

לפי דעתו אשר כתב בכתבו לגלטי פרק ו פסוק י״ג :

פד · פרק

ו׳ פסוק ג אמר פו״ל הלא ידעתם כי אנחנו נשפוט גם המלאכים וגו׳ הנה גם זה המאמר מבואר ביטולו כי אפילו הגדול שבנביאים היה מתירא מן המלאכים ומה ישפוט פו״ל בינ־הם אחרי שהם אינם בעלי חומר לחטוא ולבא במשפט :

פה · פרק

ז׳ פסוק י״ח האיש הנמול לא יעשה עצמו ערל ומי שהוא ערל לא ימול את עצמו כי המילה אינה כלום והערלה אינה כלום אבל השמירה מצות האל כל איש יתמיד בדתו אשר הוא נוהג בו וכולי וגם כן בכתבו לגלטי פרק ה׳ פסוק ג׳ והעיד אני לכל אדם הנמול שמחויב לעשות כל מצות התורה · אלו המאמרים הם טענה לנוצרים בעבור שהם מפתים ומכריחים את היהודים לקבל דת השקרות ואמונתם הכוזבת נ״י ·

פו פרק

י׳ פסוק ח׳ ונודאי שלא נטמא בגלוי עריות כמו שנטמאו קצתם ויפלו ביום אחד כ״ג אלף · הנה רואה שגם בזה הוא טעה כי היה לו לומר כ״ד אלף דכתיב בבמדבר כ״ה ויהיו המתים במגפה ארבעה ועשרים אלף ·

פז פרק

ט״ו פסוק י״ד כ״ה שיינקי״ט ז בו הנכתב נבלע המות עד נצחון איה המות שקץ שלך איה שאול נצחון שלך · הנך רואה גם פה איך כתב ב׳ אלו הפסוקים בחילוף דברי הנבואה כדי להביא סיוע לאמונתו הכוזבת כי לא מצינו בשום מקום בדברי הנביאים רק כתוב בספר ישעיה כ״ה בלע המות לנצח ובהושע י״ג אהי דבריך מות אהי קטבך שאול· והמעיין אלא הפסוקים במקומותם יכיר האמת:

כתב פויל לגלטי

פח פרק

א׳ פסוק י״ח ואחר כך אחר שלש שנים הלכתי עד לירושלים לראות את פיטר והייתי אצלו ט״ו ימים אבל איש אחר מהשלוחים לא ראיתי רק את יעקב אחיו של ישו עכ״ל: הנה פויל במאמרו זה מודה שיעקב אחיו של ישו היה אחד משלוחיו וזה סותר למה שאמר יוחנן פרק ז׳ פסוק ה׳ כי גם אחיו לא היו מאמינים לו· וכבר בארנו זה הענין שם במקומו וכן בלוקש פרק א׳ ובמרקוש פרק ג׳ ואתה המעיין תראה באותן הפסוקים ותבין איזה יצדק משני הסותרים:

פט. פרק

ג׳ פסוק י״ג אמר פולוס כי המשיח פדה אותנו מקללות התורה אחרי השארו מקולל בעבורינו כי כתוב מקולל כל תלוי עץ עכ״ל. מה שאמר כי המשיח פדה אותנו מקללות התורה זה המאמר בלתי מסכים לאמת כי א״א להינצל מהקללות הכתובות בתורה אלא בשמירת המצות לא בניטולן כדעת הנוצרים וזה לבני ישראל אשר נצטוו בתורת האלקית: אמנם אומות העולם אשר לא נצטוו בה ולא נכנסו בעול עשיית המצות הם פטורים מקללות התורה אפילו בלי פדיון וכן אין להם חלק ונחלה בברכות הכתובות בה. ומ״ש אחרי היותו מקולל בעבורינו יצא אמרו במקרה מפיו. אבל מ״ש כי כתוב מקולל כל תלוי על עץ טעה בלשון הפסוק והיה לו לומר כי קללת אלקים תלוי כדכתיב דברים כ״א:

צ. פרק

ג׳ פסוק י״ז לאברהם נאמרו ההבטחות ולזרעו ולא נאמר ולזרעיו אלא בלשון יחיד אשר הוא המשיח עכ״ל. גם בזה המאמר טעה כי מנהג לשון הקודש לדבר על זרע בל׳ יחיד וטעותו מבואר ממ״ש בתורה בראשית י״ג כי את כל הארץ אשר אתה רואה לך אתננה ולזרעך עד עולם. וסמיך ליה ושמתי את זרעך כעפר הארץ שהכוונה בו על אומת ישראל ולא על ישו כפי סברתו הנבערה.

וכן

וכן שם ט״ו כתיב ויוצא אותו החוצה ויאמר הבט נא השמימה
וספור הכוכבים אם תוכל לספור אותם ויאמר לו כה יהיה זרעך.
עוד שם ט״ו ויאמר לאברם ידוע תדע כי גר יהיה זרעך בארץ
לא להם וכן תמצא במקומות רבים: אלא שגם באלה די
למבינים:

כתב פויל לאיפיזי

צא פרק

ד׳ פסוק ה׳ על כן אמר עליה לכרוב שבית שבי נתת מתנות
לאדם עכ״ל: הנך רואה שגם כאן כתב פויל הפך מאמר —
המשורר דהע״ה כדי להביא סיוע לאמונתו · כי המשורר
לא כתב נתת מתנות לאדם רק לקחת
מתנות באדם כאשר תראה
בתהלים סי׳ ס״ח ע״ש

נתב הארי של פויל לטיסלוניקי

צב׳ פרק

ב׳ פסוק י׳ אמר פויל אתם עדים וגם האל איך שאנחנו בחסידות ובצדקה ובלי דופי היינו לכם למאמינים עכ״ל. הנך רואה איך פויל נכשל בלשונו ונשתבש ברעיונו בדבר פשוט אשר אפילו ההמון עם הנוצרים ישכילו מהכשל בכיוצא בו. כי הקדים הנבראים אל הבורא ית׳ בדיבורו באמרו אתם עדים וגם האל והיה לו להקדים האל ולומר האל עד וגם אתם עדים: וכזה השבוש ונקדו ראיה גם לשאר מאמריו בעבור שפויל היה מתנשא ומתהלל בלשונו בכל כוחו ואונו להסית ולהכשיל הכסילים הנמשלים לנבלים ולשפיים השפילו גאונו וזדונו כי נענש במכשול לשונו עד כי יגלה קלונו לעיני גדולים וקטנים:

כתב יקוב

צג פרק

ב׳ בפסוק י״ד עד סוף הפרק רצה המעשים יותר מהאמונה [illegible] באמרו אמונה בלי מעשים מתה היא בעצמה והלא גם אברהם אבינו ע״ה במעשיו כאשר העלה את בנו לעולה: וכן רחב הזונה

ויתה

וכמה במעשיה שהסתירה המרגלים ותשלח אותם בדרך אחרת
כי כאשר גוף בלי רוח הוא מת כן אמונה בלי מעשים היא מתה. עכ"ל:
והנה כבר פויל סותר זאת הדעה בכתבו השלוח לרומיים
פרק ג' פסוק י"ט באמרו כי במעשי מצות התורה לא יצדק שום
אדם לפני האל. וכן שם פסוק כ"ח אמר חושבים אנחנו כי באמונה
יצדק איש בלתי מעשה מצות התורה: וכמו כן חשבה האמונה
יותר מהמעשים בכתבו אשר כתב לגלטיים פרק ב' פסוק ט"ז באמרו
ידענו שלא יצדק איש במעשה התורה אלא באמונת ישו. עוד
אמר שם בסוף הפרק אם תהיה צדקה במצות התורה
אזי המשיח לשוא מת. וכן שם פרק ג' מהתחלתו עד סופו
כתוב כיוצא באלה המאמרים וכמו כן מצינו בכתב השלוח
ליהודים פרק י"א כי הכותב הכתב חשב האמונה יותר
מהמעשים ואומר כי אברהם באמונתו העלה את בנו לעולה:
ואומר שם כי רחב הזונה באמונתה נוצלה מן המות על
הסתירת המרגלים ושולחה אותם בשלום. הנך רואה איך
השלוחים אין בפיהם נכונה. כי הא סותר דברי חבריו
והתורה האלהית סותרת דברי פויל גם רוח כדכתיב דברים
ו' וצדקה תהיה לנו כי נשמור לעשות את כל המצוה
הזאת וגומר.

כתב

כתב השלוח ליהודים

צד׳ פרק

זה הכתב איננו ידוע ככי הוא שלוח ע׳כ אומרים קצת הנוצרים כי שלחו לוקש וקצת אומרים כי אפולוס שלחו וקצתם אומרים כי פוי׳ל שלחו כמו זכר ישם בהקדמת הכתב · והנך ונראה איך הם אינם מסכימים בדבריהם כי זה אומר בכה וזה אומר בכה ותמצא שכתב שימון בודני בספרו הנקרא אוברזיו דף מ׳ז כי זה הכתב לא היה מקובל בימים הקדמונים באומות הנוצרים ;

צה פרק

א פסוק ה כי מתי אמר לאיזה מהמלאכים בני אתה אני היום ילדתיך וכן אני אהיה לו לאב והוא יהיה לי לבן וכן כהביאו בני בכירו אל העולם אמר השתחוו לו כל מלאכי האלקים ואל המלאכים כמו כן הוא אומר עושה מלאכיו רוחות משרתיו אש לוהט ולבנו גם כן היא אומר כסאך אלקים עולם ועד שבט מישור שבט מלכותך אהבת צדק ותשנא רשע על כן משחך אתה אלקים אלקיך שמן ששון מחבריך עכ׳ל : הנך רואה איך טעה הכותב באלו הפסוקים טעיות מפורסמות כי נה השבי׳א ראיה על ישו מפסוק יי אמר אלי בני אתה אני היום ילדתיך כבר בארנו בפרק י׳א פסוק ד׳ג מאקטא אפוסטולורום כי זה הפסוק עם המזמור ההוא כלו אמר

דהע"ה ברוח הקודש על עצמו ועל כן אין להם לנוצרים ממנו שום
ראיה כלל עכ"ל. וכן מה שהביא ראיה על ישו מפסוק אני אהיה לו
לאב והוא יהיה לי לבן גם זה לו לשעות כי זה הפסוק אמרו הש"י
על שלמה לדוד. והעד הנאמן על זה שלא נאמר על ישו זה הפסוק
אפילו לדעתם מ"ש בסוף הפרק ההוא אשר בהעותו והוכחתיו
בשבט אנשים ובנגעי בני אדם. וידוע שהנוצרים מאמינים
שישו כל ימי חייו לא חטא ולא עוה כלל. אם כן איך יוכלו
לפרש זה הפסוק עליו וכן מה שכתוב שעליו נאמר השתחוו לו
כל מלאכי אלקים אין האמת אתו רק באמרו הכתוב השתחוו לו
כל אלקים הרצון בו אל אלקים זרים כי מלות לו שבה למה שאמר
קודם לכן בסמוך מלפני אדון כל הארץ כאשר הוא מבואר
היטב במקומו וכן מה שהביא ראיה מפסוק כסאך אלקים עולם
ועד ותרגם בלשונם מלת אלקים לנוכח כאלו אמר כסאך אתה
אלקים אין האמת אתו: גם פירוש הפסוק הוא כסאך כסא אלקים
וכמוהו והנבואה עודד הנביא ד"ה ב' ט"ו שהוא כמו והנבואת
נבואת עודד הנביא. והוא כענין וישב שלמה על כסא יי' ד"ה
א' כ"ט כי בעבור שהש"י נקרא מלך ישראל וישראל נקראו עבדי
יי' ע"כ היושב על כסא מלכות ישראל נקרא יושב על כסא יי' וזה
הכ זכור נאמר עליו הנשיא אשר יקימהו הש"י מזרעו של
דוד המלך ע"ה ויהיה מלך על כל ישראל ולא יהיה הפסק
למלכותו אבל ימלוך הוא ובנו ובן בנו אחריו עד עולם. והוא
מה

מה שאמר כסאך אלקים עולם ועד · ועליו אמר דניאל הנביא
ע״ה ב׳ וביומיהון די מלכיא אנון יקים אלה שמיא מלכו די
לעלמין לא תתחבל ומלכותה לעם אחרן לא תשתביק תדק
ותסף כל אלין מלכותא והיא תקום לעלמיא וכן שם ז׳ ויקבלון
מלכותא קדישי עליונין ויחסנון מלכותא עד עלמא ועד עלם
עלמיא כאשר בוארנו זה הענין באר היטב בפרק ג׳ ומ״א מהחלק
הא׳ מזה הספר · וכמו כן כמה שהזכיר לו לראיה בפסוק הבא
אחריו והוא אהבת צדק ותשנא רשע על כן משחך אלקים אלקיך
וגו׳ ותרגם כמו כן מלת אלקים לעולם כאלו אמר גם כן אתה אלקים
ומלכותך היא כסא האלקות לישו גם פה הבל יפצה פיהו כי הוציא
בו ע״כ משחך אלקים אשר הוא אלקיך וכמוהו כי זה אלקים אלקינו
עולם ועד תהלים מ״ח · וכן שמעה עמי ואדברה ישראל ואעידה
בך אלקים אלקיך אנכי תהלים נ׳ :

פרק · צו

ב׳ פסוק ז׳ הביאו ראיה גם כן על ישו מפסוק ותחסרהו מעט מאלקים
וכבוד והדר תעטרהו · ושם בפסוק אחר שישו מחוסר מעט ———
מהמלאכים ע״כ · הנה תראה איך מאנדי זה הכותב סותרים זה
את זה כי בנה הנודם הנז״ל את ישו והעדיפהו על כל מלאכי אלקים עד
שאמר כי עליו נאמר השתחוו לו כל מלאכי אלקים · אבל בזה הפרק
הקטינו ופחתו מהמלאכים באמרו שישו היה מחוסר מעט מהמלאכי

נזכר ב ותחסרהו מעט מאלקים וא״כ איך כן האפשר שישתחוו לו
המלאכים לישו אחר שהיה מחוסר מהם והנה כוונת זה המזמור
החטיא זה הכותב בזדון לבו לפרש על ישו הנוצרי מה שלא כיוון
אליו המשורר כלל אבל הפירוש הזה באלה הפסוקים הוא באמרו
כי אראה שמיך מעשה אצבעותיך ירח וכוכבים אשר כוננת הרצון
בו כי כאשר אני רואה ומסתכל באלו הבריות הגדולות והקיימות
אני תמה ואומר בלבי מה אנוש כי תזכרנו ובן אדם כי תפקדנו ר״ל
אחר שהאדם הוא בריה קטנה והיום כאן ומחר בקבר איך זכרתו
בבריאתו בכח שכוננת אותו ונתת בו נפש עליונה וכח וקיימת
מעולם המלאכים · וכן פקדתו במה שיש לו עיני השגחתך עליו
תמיד ובנשמה העליונה ההיא עשית את האדם דומה למלאכים
העליונים וחסרתו מעט מהם להיות גופו מחובר מחומר שפל עכור
ונפסד אבל המלאכים הם שכלים נבדלים מחומר וא״כ בעבור
הנשמה ההוא בלבו והדר תעטריהו כי המשלתו במעשה ידיך שהם
כל נבראי מטה והוא אמרו כל שתה תחת רגליו כאשר מבואר באמרו
אחר כך צונה ואלפים כלם וגם בהמות שדי צפור שמים ודגי הים
והוא מה שהודיע במעשה בראשית באמרו נעשה אדם בצלמנו
כדמותנו וירדו בדגת הים ובעוף השמים ובבהמה ובכל הארץ
כאשר באמרנו בפרק י׳ מהחלק הא׳ מזה הספר והנה הראית שאין
לנוצרים שום ראיה על ישו מאלו הפסוקים אשר הזכיר זה הכותב
בב׳ אלו פרקים :

צז פרק

ל׳ פסוק ל׳ מביא ראיה לאין שלהם מה שכתוב בירמיה ל״א הנה ימים באים נאם יי וכרתי בישראל ברית חדשה וגו׳. הנה כהיות שכבר כתבתי סתירת זאת הראיה באר היטב עם ביאור כוונת הנבואה הזאת בפרק כ״ט מהחלק הא׳ מזה הספר ע״כ לא רציתי בו להכפיל המאמרים כי יראה האריכות רק עיין שם. עוד אמר שם פסוק י״ג כי באמרו ברית חדשה, הודיע כי הראשונה בלויה וכל שהוא בלוי וישן הוא קרוב להפסד. הנה תראה איך זה הכותב בסכלותו מייחס בלייה והפסד לדברי השי״ת ומצותיו ושכח מאמר המשורר תהלים קי״א מעשי ידיו אמת ומשפט נאמנים כל פקודיו סמוכים לעד לעולם עשוים באמת וישר. וכן נאמר ישעיה מ׳ יבש חציר נבל ציץ ודבר אלקינו יקום לעולם:

צח פרק

ל׳ פסוק ה׳ הביא ראיה לאמונתם מספר תהלים באמרו כתוב זבח ובח ומנחה לא חפצת אבל גוף יצרת לי. הנה תראה איך הכותב מזייף הפסוק כי כתוב בתהלים מ׳ זבח ומנחה לא חפצת אזנים כרית לי עולה וחטאה לא שאלת והרצון בו אזנים כרית לי לשמוע בקולך כי זה הנכון מאת השי״ת כמ״ש במעמד הר סיני שמות י״ט ועתה אם שמוע תשמעו בקולי ושמרתם את בריתי

והייתם לי סגולה מכל העמים כי לי כל הארץ · וכן הוא אומר ירמיה ז׳
כי לא דברתי את אבותיכם ולא צויתים ביום הוציאי אותם מארץ מצרים
על דברי עולה וזבח כי אם הדבר הזה צויתי אותם לאמר שמעו בקולי
והייתי לכם לאלקים ואתם תהיו לי לעם · וכתיב שמואל א׳ ט״ו החפץ
לה׳ בעולות וזבחים כשמוע בקול ה׳ הנה שמוע מזבח טוב להקשיב
מחלב אילים · אבל הקרבנות הם רפואה למדוי החטא כי אם לא היו
חוטאים לא היו צריכין לקרבן להביא · כיון שלא יאכל אדם דבר שיזיקנו
לא יצטרך לסמנים · והראה שזה הכותב ז״ל זה הפסוק בכוונה כי כתב אבל
גוף ירמת לי להביא ככך לאמונתו המשובשת שגופו של ישו נקרב
תמורת זבח וכנראה כאשר הודיע שם בפסוק י׳ מפרק הנזכר באמרו
באיזה רצון נקדשנו עם הקרבנות גוף ישו המשיח פעם אחת · כבר
הזכירנו זה הענין בתוכחה בחלק ב׳ מזה הספר :

ספר החזות יואן הנקרא בלשונם אפוקליפסיס · ט׳

פרק · ז׳

פסוק ה׳ הזכיר י״ב שבטי ישראל כזה הסדר יהודה ראובן גד אשר
נפתלי מנשה שמעון לוי יששכר זבולון יוסף ובנימין · והנה תראה כי
לא זכר שבט דן ושכחהו כי הכניס שבט מנשה במקומו אע״פי שהוא
נכלל בזכרון שבט יוסף · ומכאן נראה כי הכותב החלומות וההבלים

אפילו כזין השבטים בשכותם לא היה יודע בבירור מה שאפילו התינוקות של בית רבן יודעו וזה הענין נראה גם כן שגם כל האמרי האג׳ כתבו אנשים רוכלים ופוחזים שלא היו בקיאים אפילו בדברים הפשוטים הנכתבים בספרי הקודש כאשר הוכחנו בפרק מ״ה בהחלק הא׳ מזה הספר וכן בהצעתינו על החלק הב׳ הזה ובפרקים רבים גם כן מזה החלק:

ק · פרק

כ״ב פסוק י״ח והוא סוף ואחרית האג׳ כתב כי הנני מעיד לכל השומע דברי נבואות אלה הספרים אם יוסיף על הדברים יוסיף עליו האל׳ המכות הכתובות באלה הספרים וכן כי שיגרע מדברי ספר נבואה הזאת יגרע האל חלקו מספר החיים ומעיר הקודש ומהבטחות הכתובות בספרים אלו על כל זה הנך רואה שגם אלה הדברים מעידים כנגדם כי הנוצרים הם מוסיפים על דברי האג׳ כי שובתים יום הראשון לשבוע מה שלא צוה ישו ולא שלוחיו · וכן נודעים כהם כי אינן נזהרין מאכלת הדם והנחנקים מבעלי חיים כפי מה שנצטוו מהשלוחים כמו כתיב באקטא אפוסטולורום פרק ט״ו פסוק כ׳ וכ״ט: וכבר הארכנו בזה הענין פרק צ׳ מהחלק הראשון מזה הספר ע״ש:

והנה נשלם מה שייעדתי לכתוב בזה החלק השני בעזר האל האחד

ואין שני לו הוא הראשון והוא האחרון ומבלעדיו

אין אלקים:

תבענה שפתי תהלה לרוכב בשמי שמי קדם הא׳ המאזרני
חיל למלחמה הזאת כמלחמה של תורה להופיע האמת
ולסתור השקר להודיע האמת והדעת הצודקת ולבטל
הכוזבת בראיות ברורות ואמתיות נבואות ושכליות
הבטיות לתלפיות כאשר היה עם לבבי עד אשר זכני
לגמור ולהשלים הספר הזה כן יזכני למה שהבטיחנו ע׳
נביאיו כי אז אהפוך אל עמים שפה ברורה

לקרא כלם בשם י״י לעבדו שכם
אחד והיה י״י למלך על כל
הארץ ביום ההוא יהיה
י״י אחד ושמו
אחד׃

תם ונשלם שבח לאל בורא עולם